

TIMBRO

Vågmästarna

VEM GÖR SKILLNAD I EUROPAPARLAMENTET?

Karin Svanborg-Sjövall

TIMBRO • Mars 2014

Om författaren

KARIN SVANBORG-SJÖVALL är projektledare på Timbro.

© Författaren och Timbro 2014

ISBN: 978-91-87709-17-3

www.timbro.se

info@timbro.se

Innehåll

Ord och förkortningar · 4

Inledning · 5

Syfte · 6

Sammanfattande slutsatser · 7

Metod och urval · 8

De svenska partierna och subsidiaritetsprincipen · 9

DE EUROPEISKA PARTIGRUPPERNAS BETYDELSE · 10

LEDAMÖTERNAS LOJALITET MOT GRUPPLINJEN · 12

ALDE · 15

FOLKPARTIET · 16

Olle Schmidt · 17

Marit Paulsen · 19

Cecilia Wikström · 22

CENTERPARTIET · 24

Kent Johansson · 25

The Greens/European Free Alliance · 32

MILJÖPARTIET · 33

Isabella Lövin · 34

Carl Schlyter · 37

PIRATPARTIET · 41

Christian Engström · 43

Amelia Andersdotter · 44

Vem gör skillnad – och hur? · 48

SER VÅGMÄSTARNA FRAMTIDEN AN? · 51

Referenser · 53

Appendix: Ledamöternas aktivitetsgrad · 59

Ord och förkortningar

Betänkande	Ordinarie lagstiftningsakt
Initiativbetänkande	Icke-lagstiftande akt
Rapportör	Europaparlamentets huvudförhandlare för ett betänkande
Resolution	Icke-lagstiftande uttalande från Europaparlamentet
Röstförklaring	Ledamotens motivering till ett ställningstagande
Skuggrapportör	Den europeiska partigruppens huvudförhandlare gentemot rapportören
Yttrande	Tilläggsförslag från andra fackutskott än huvudutskottet

Partigrupper:

ALDE	Den liberala grupp som FP och C tillhör
ECR	En mindre, EU-skeptisk konservativ grupp
EPP	Den kristdemokratiska partigrupp som M och KD tillhör
GUE-NGL	Den vänsterradikala grupp som V tillhör
GREEN	Den gröna grupp som MP och PP tillhör
S&D	Den socialdemokratiska grupp som S tillhör

Inledning

Det Europaparlament som väljs i maj kommer bestå av 751 ledamöter från 28 länder. I det avgående parlamentet finns drygt 170 nationella partier representerade. Dessa partier, och ledamöter, täcker tillsammans in varje tänkbar position, inte bara på den traditionella vänsterhögerskalan utan också i synen på hur makten ska fördelas mellan EU och medlemsländerna.

De europeiska partigrupper – i nuläget sju stycken – som existerar i Bryssel är därför med nödvändighet breda kyrkor där förmågan att förhandla med meningsmotståndare och kompromissa med sina egna övertygelser är helt avgörande för att enskilda ledamöter ska kunna utöva inflytande över Europaparlamentets ställningstaganden.

Detta är en verklighet som sällan ges utrymme i den svenska EU-rapporteringen. I EU-valrörelserna beskriver de svenska partierna sina principiella ståndpunkter på EU, medan de enskilda kandidaterna lyfter fram sina profilområden. Begrepp som ”subsidiaritet” används flitigt av såväl partierna som journalisterna utan att det föranleder följdfrågor. Men bedömningen av vilka frågor som verkligen hör hemma på överstatlig EU-nivå varierar mellan partierna, och är avhängig såväl ideologiska som pragmatiska övervägningar. Därför behövs en fördjupad diskussion som granskar dessa ställningstaganden också utifrån vad EU i dag har makt att besluta om, och vilka områden som skulle kräva en utvidgad kompetens givet ledamotens beslut.

Den här rapporten är den första av två som Timbro ger ut som behandlar hur de svenska parlamentarikerna i Bryssel ser på subsidiaritetsprincipen. Det ska med en gång understrykas att syftet inte är att kritisera all kompetensöverföring från nationell till överstatlig nivå, eller att reducera frågan om subsidiaritet till en banal diskussion om huruvida EU ska reglera bananer och lakritspipor eller inte. Avsikten är i stället att granska de oundvikliga avvägningar som svenska parlamentariker gör i Europaparlamentet, främst utifrån hur de själva har motiverat sina beslut.

Varje enskild parlamentariker har nämligen åtminstone tre nivåer att ta hänsyn till:

1. sitt eget nationella partis syn på maktindelning mellan EU och den nationella nivån
2. sin europeiska partigrupps syn på subsidiaritet
3. sin egen ideologiska övertygelse.

Ledamöter som, i kombination med god förhandlingsförmåga, skickligt kan balansera mellan dessa nivåer har stor möjlighet att påverka politiken, också i de fall de inte själva har det formella ansvaret för ett betänkande.

Detta är möjligt eftersom Europaparlamentet är ett parlament med ständigt skiftande majoriteter. Sedan 1999 har den kristdemokratiska gruppen (EPP) där bland annat Moderaterna och Kristdemokraterna ingår, varit den största partigruppen i Europaparlamentet. I debatten beskriver vänstern därför ofta parlamentet som ”högerstyrt”. Detta är en sanning med modifikation. Den överlägset vanligaste majoriteten, i omkring 70 procent av omröstningarna, bildas genom en storkoalition mellan EPP, Socialdemokraterna (S&D) och den liberala gruppen (ALDE)¹. Betydligt mer sällan, i cirka 15 procent av omröstningarna, utgörs majoriteten i stället av en bred center-höger-koalition mellan EPP, ALDE och ECR (en mindre konservativ EU-skeptisk grupp). Den tredje vanligaste majoritetslinjen (15 procent) är en mitten-vänsterkoalition som inkluderar S&D och ALDE, tillsammans med den gröna gruppen (där Miljöpartiet och Piratpartiet ingår) samt den radikala vänstergruppen (GUE-NGL) där Vänsterpartiet ingår.

Detta förhållande illustrerar en politisk logik som skiljer sig väsentligt från den svenska. I Europaparlamentet finns ingen regering, och inte heller någon borgerlig allians. Med ständigt skiftande majoriteter följer också ett mycket stort inflytande för mittenpartierna, det vill säga liberalerna och de gröna. Eftersom deras stöd ofta är avgörande för att majoriteter ska kunna bildas, har de ett reellt inflytande som vida överstiger deras storlek.

Fyra av de åtta svenska partier som finns representerade i Bryssel ingår i dessa två partigrupper. I ALDE har Folkpartiet tre ledamöter och Centern en. I den gröna gruppen har Miljöpartiet och Piratpartiet två ledamöter vardera.

Det är också dessa fyra partier, och deras åtta Europaparlamentariker, som granskas i denna rapport.

SYFTE

Den här rapporten syftar till två saker. För det första vill jag kvalificera diskussionen om subsidiaritetsprincipen, och uppmana journalister och väljare att inte nöja sig med att en politiker säger sig vilja begränsa maktöverföringen till EU-nivå i det fall ”det tillför mervärde”. Detta kommer dels bero på ledamotens ideologiska hemvist, dels på de pragmatiska överväganden hon ställs inför givet innehållet i varje enskilt betänkande.

För det andra undersöks i vilken utsträckning de svenska ledamöterna har agerat i överensstämmelse med de subsidiaritetsprinciper de nationella respektive de europeiska partigruppernas program och manifest ger uttryck för.

¹ <<http://www.notre-europe.eu/media/balanceofpowerep2014bertoncinikreilingerne-jdinov2013.pdf?pdf=ok>>.

SAMMANFATTANDE SLUTSATSER

Av de parlamentariker som har studerats är det två politikerroller som sticker ut: experten, och hennes motsats: fullblodspolitikern.

I expertkategorin utmärker sig två individer både som politiker och som särskilt framgångsrika förhandlare för sina hjärtefrågor: Isabella Lövin (MP) och Amelia Andersdotter (PP). Oavsett vad man tycker om deras hållning står det klart att båda personligen har spelat en viktig roll för att förändra EU:s politik. De har mycket olika profil, men en sak har de gemensamt: De har röstat för nära nog samtliga ställningstaganden som den gröna gruppen – som tillhör parlamentets mest federalistiska – har gjort i utbyte mot att gruppen stöder dem i deras egna profilfrågor.

På den andra sidan blockgränsen, inom ALDE, är förhållandet ett annat. Folkpartiet är förmodligen det parti som har minst problem att förena sin egen, och den liberala gruppens bitvis långtgående federala hållning, och alla tre ledamöter har också fått tunga uppdrag för gruppens räkning. Här utmärker sig framförallt Cecilia Wikström, både som en parlamentariker som i motsats till Lövin och Andersdotter har en stor bredd i sitt politiska arbete, och som en person som polariserar – och provocerar.

Rapporten föranleder tre huvudsakliga slutsatser.

1. För det första är det tveklöst mycket svårt att göra skillnad i Europaparlamentet utan att ha gruppens förtroende. Därför bör större uppmärksamhet, inte minst från mediernas sida, ägnas åt den policykontext – det vill säga de europeiska grupperna – som parlamentarikerna verkar i.
2. Att enbart inrikta sig på profilfrågorna är en effektiv strategi för den enskilde ledamoten, men också problematiskt ur ett ansvarsutkrävandeperspektiv. Dels innebär det att de nationella partiprogrammen blir mindre relevanta som ”konsumentinformation”, dels innebär det att ledamoten har legitimerat beslut som kan stå långt ifrån vad partiet kommunicerar i valrörelsen.
3. I praktiken betyder ”subsidiaritetsprincipen” väldigt olika saker för olika ledamöter, även om alla beskriver den som en närhetsprincip. För en folkpartist kan en gemensam kustbevakning motiveras med subsidiaritetsprincipen, med hänvisning till att uppgiften är gränsöverskridande. För en miljöpartist är det fullt rimligt att italienarna fråntas rätten att själva reglera hur pastan beskrivs på förpackningen, eftersom hälsopåståenden är en folkhälsofråga. Och för en piratpartist är det inte konstigt att det EU som man ofta kritiserar utifrån liberala ståndpunkter ägnar sig åt direkt prisreglering, om det leder till lägre priser på mobilsurf på den inre marknaden.

Frestelsen är stor för en ledamot att rösta för sina prioriterade frågor på EU-nivå, inte nödvändigtvis därför att det behöver vara mer rele-

vant med överstatlig lagstiftning på området utan därför att ideologiska eller partipolitiska preferenser ofta har ett starkare genomslag än en generellt formulerad subsidiaritetsprincip.

METOD OCH URVAL

Det säger sig självt att det är omöjligt att rättvist summera åtta parlamentarikers arbete under fem års tid i en rapport. Ambitionen är heller inte att erbjuda någon heltäckande redovisning, utan att i första hand lyfta fram enskilda ställningstaganden som är relevanta för frågeställningen – och att erbjuda den som är intresserad en tråd att nysta vidare i.

Rapporten bygger på tre typer av källor. För det första har jag gått igenom de berörda svenska Europaparlamentarikernas arbete i parlamentet, med undantag för Folkpartiet, eftersom jag har en bakgrund i partiet. Avsnittet om Folkpartiet är i stället skrivet av Andreas Johansson Heinö, som är statsvetare vid Göteborgs universitet och på Timbro.

Materialet är i huvudsak hämtat från parlamentarikernas respektive profiler på Europaparlamentets hemsida.² Där finns en sammanställning inte bara över samtliga uppdrag, betänkanden och yttranden som den enskilde ledamoten har varit ansvarig för, utan även registrerade röstförklaringar, där parlamentarikern redovisar motiven för sin röst. Inte minst de senare är värdefulla då de ger väljaren en chans att förstå vilka principiella avvägningar de folkvalda har gjort även i omröstningar som inte har legat under deras ordinarie utskottsarbete. Genom röstförklaringarna förmedlas mer av en principiell helhetsbild och ger ledamoten möjlighet att markera avstånd från enskilda delar i ett betänkande eller en resolution, även om hon till slut röstade för. Dessutom har parlamentsledamöterna möjlighet att både ställa muntliga och skriftliga frågor till såväl Kommissionen som till Rådet på aktuella ämnen, vilka också finns redovisade på hemsidan.

För det andra har jag gått igenom ett stort antal debattartiklar som parlamentarikerna skrivit i svensk press under perioden 2009–2014. Jag har framförallt intresserat mig för i vilken utsträckning de svenska parlamentarikerna debatterar med varandra, men också för om det finns några mönster i vilken typ av artiklar som faktiskt blir publicerade i svensk press.

Jag har för det tredje kompletterat detta offentliga material med en kortare enkät som har skickats till samtliga svenska parlamentariker. 14 av de 20 svenska ledamöterna har valt att besvara enkäten.

Jag har även använt mig av sidan www.votewatch.eu i de fall jag har bedömt att det är viktigt att se huruvida den avsikt som beskrivs i en röstförklaring överensstämmer med hur vederbörande faktiskt har röstat.

De svenska partierna och subsidiaritetsprincipen

En av de ständigt återkommande stridsfrågorna i EU-debatten handlar om subsidiaritetsprincipen, eller närhetsprincipen som den också kallas. Ytterst handlar detta om när EU är behörig som lagstiftare. Tanken är att varje överstatligt åtagande ska kunna motiveras med att EU är i stånd att agera mer effektivt än medlemsstaterna och att det tillför ett tydligt mervärde. Principen är inskriven i artikel 5 i EU-fördraget.³

Samtliga svenska partier som finns representerade i Europaparlamentet utom Vänsterpartiet, som inte erkänner någon legitim nivå för överstatlig europeisk lagstiftning, hävdar att detta är en princip som de vill följa så långt som möjligt. Och märkligt vore det väl annars. I praktiken handlar subsidiaritetsprincipen bara om att rätt beslut ska fattas på rätt nivå. Som besked till väljarna är därför en utfästelse om att partiet står upp för denna princip inte särskilt klargörande. Det är först i nästa led – i frågan om vilka frågor EU bör ha överordnad beslutsrätt i – som frågeställningen blir intressant.

I debatten tolkas dock ofta ett åkallande av subsidiaritetsprincipen som en signal om generell återhållsamhet av överföring av makt från mellanstatlig till överstatlig nivå. Så behöver inte alls vara fallet. Anhängare av ett federalt Europa – ett Europas förenta stater – är lika måna om subsidiaritetsprincipen som ett (allt mindre) EU-skeptiskt Miljöparti. Beroende på ideologisk hemvist kommer företrädare för olika partier att hävda olika politikområden som lämpliga, respektive olämpliga för överstatlig politik.

En snabb genomläsning av partiernas ståndpunkter i frågan om på vilken nivå det är motiverat med överstatlighet ger för handen att samtliga, möjligen med undantag för Folkpartiet, anser att EU bör göra mindre, men bättre. Konkret blir det dock en fråga om status quo eftersom subsidiaritetsprincipen redan är fastslagen i fördraget. Av detta märks inte mycket i debatten. I stället låter det som att det finns en blocköverskridande konsensus om att de svenska partierna kollektivt vill se mindre överstatlighet.

Detta är det huvudsakliga skälet till att EU-debatten skulle må bra av en mer ideologisk diskussion än den som ofta både bildar start- och slutpunkt: om medlemskapet är bra eller dåligt, om vi behöver mer Sverige i Europa eller mer Europa i Sverige. Nu är vi medlemmar, och det kommer vi sannolikt att förbli under överskådlig tid. Därför skulle också partierna behöva bli avsevärt mer konkreta i vad våra politiska representanter också söker ett mandat för att göra i Europaparlamentet. Inte minst med tanke på att samtliga partier – inklusive ett alltmer

3 <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0013:0046:SV:PDF>>.

EU-skeptiskt Piratparti – hävdar att Europaparlamentet, som EU:s enda institution som utses i direkta val, bör få mer inflytande.

För de borgerliga politikerna har den inre marknaden länge varit ett område där man har accepterat eller uppmuntrat mer av gemensam lagstiftning. Grundbulten i samarbetet, de fyra friheterna för varor, människor, tjänster och kapital, är högt värdesatta, och för att värna dessa är man också beredd att ge upp en stor del nationell suveränitet. Men där har också funnits en skillnad mellan å ena sidan Moderaterna och Kristdemokraterna, som ofta betonar vikten av att begränsa Europaparlamentets inflytande på andra områden, och å andra sidan Folkpartiet samt – i något mindre mån – Centerpartiet, som har hävdats att en sådan ”röd linje” svårligen låter sig dras.

För Miljöpartiet, liksom för Socialdemokraterna, är den sociala dimensionen på EU-politiken en förutsättning för att dessa partier ska acceptera en inre marknad över huvud taget. Konsekvensen av detta blir paradoxalt nog att man i praktiken vill utvidga och fördjupa EU:s beslutsrätt till områden där unionen i dag har begränsade befogenheter, som arbetsmarknad och socialförsäkringar. Detta motiveras med att den fria rörligheten också leder till att företag kan spela ut fackföreningar och länder mot varandra. Om näringslivet globaliseras måste fackföreningsrörelsen och arbetstagarernas rättigheter också genomgå samma utveckling.

Dessa skillnader i synen på vilken typ av politik som bör föras på överstatlig nivå innebär är att det spelar mycket stor roll vilket block som får övertaget i valet i maj, inte bara för vilken färg politiken kommer att ha utan också för huruvida unionen kommer att utvidga sin kompetens till nya områden. I rapporteringen har man hittills lagt mycket stort fokus på de extrema, i synnerhet högerextremistiska, partier som vunnit mark i ett antal europeiska länder de senaste åren.⁴ Dessa grupper bör tas på stort allvar, men det är också viktigt att den diskussionen inte skymmer sakfrågorna. Hur lösningarna på Europas omfattande problem kommer att presenteras kommer dels att påverka förutsättningarna för organiserade missnöjesyttringar, dels hur mycket makt som kommer att läggas i Bryssel. Skulle Europaparlamentet få en tydlig vänstermajoritet i nästa val – vilket vissa opinionsmätningar tyder på⁵ – skulle detta kunna leda till en avsevärd kompetensöverföring från nationell till överstatlig nivå på nya områden.

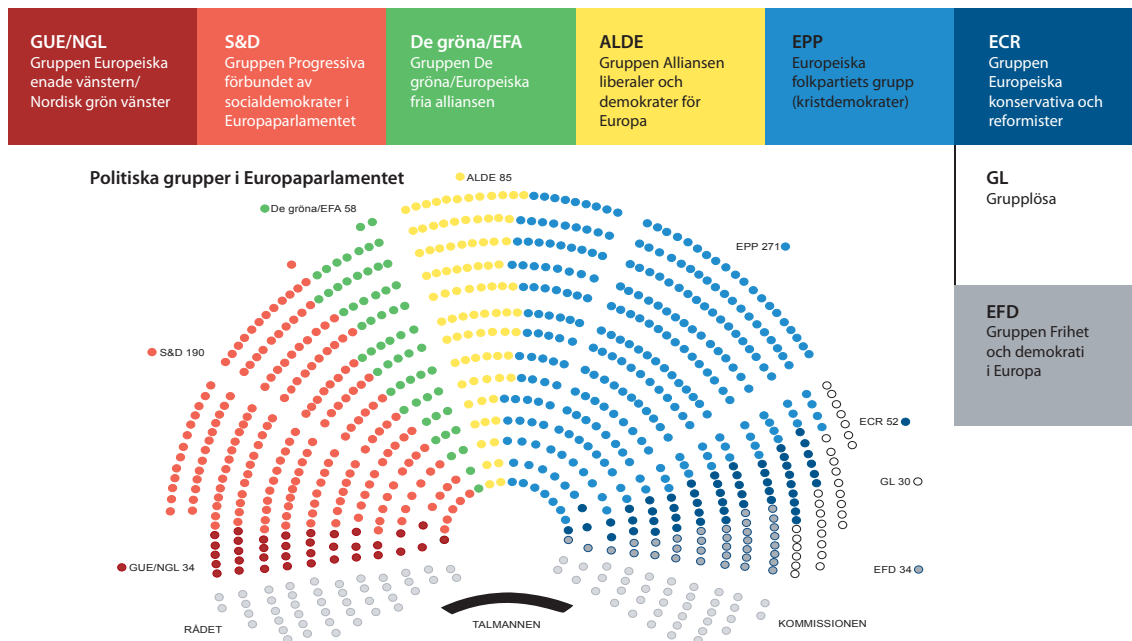
DE EUROPEISKA PARTIGRUPPERNAS BETYDELSE

För att förstå vad en enskild ledamot kan prestera i Europaparlamentet måste man först ha de institutionella förutsättningarna klara för sig. Som i alla parlament är det avgörande hur de partipolitiska majoritetsförhållandena ser ut. Men till skillnad från i det svenska statskicket

4 För en fördjupad diskussion om dessa partiers framtidsutsikter, se Andreas Johansson Hejnös Timbrorapport ”Vinner populisterna Europaparlamentsvalet?” (2014).

5 <<http://www.euractiv.com/eu-elections-2014/socialists-set-overtake-centre-r-news-533642>>.

finns ingen regering och ingen opposition, utan majoritetsförhållanden mellan höger och vänster skiftar ständigt beroende på vilken sakfråga som ska upp till omröstning i plenum.

Källa: Europaparlamentets informationskontor i Sverige, hämtad 13 mars 2014.⁶

Detta innebär också att gruppernas sammansättning och inbördes förhållanden att hitta konsensus mellan ofta vitt skilda uppfattningar spelar stor roll, då redan ett litet antal upprorsmakare kan skapa stora överraskningar i plenum om majoritetslinjen är tunn. Samtidigt är parlamentet faktiskt i mindre utsträckning ett ”knaptryckarkompani” än exempelvis den svenska riksdagen, då enskilda personer i fackutskotten är ansvariga för att för gruppernas räkning förhandla fram de kompromisser som sedermera blir Europaparlamentets slutliga ståndpunkt. En skicklig och driven ledamot kan därför spela stor roll för hur lagförslag som påverkar en halv miljard människor kommer att se ut. Sedan Lissabonfördraget trädde i kraft fattas också ungefär 80 procent av alla beslut redan i första läsningsen, det vill säga att parlamentet fattar beslut tillsammans med Rådet, där medlemsländerna är representerade genom sina regeringar. Därmed har Europaparlamentet fått makt att förkasta ett förslag om institutionerna inte kommer överens. På så vis är Europaparlamentet i dag en mycket viktig maktfaktor i det lagstiftande arbetet, även om Kommissionen fortsatt har initiativrätt.

Europaparlamentarikerna väljs på både nationell och partipolitisk grund, nominerade som de är av sina moderpartier. I parlamentet

⁶ <http://www.europaparlamentet.se/resource/static/files/pdf/ledamotsfoldern_av_de_20_svenska_ledamoterna.pdf>.

verkar ledamöterna samtidigt i europeiska partigrupper, i dagsläget sju stycken. Därför sitter miljöpartister och piratpartister i samma gröna partigrupp, precis som centerpartister och folkpartister samsas i en liberal grupp, medan kristdemokrater och moderater tillhör den konservativa/kristdemokratiska gruppen. I Europaparlamentet har det aldrig funnits en borgerlig allians, och det är långt ifrån säkert att samtliga svenska ledamöter kommer att rösta för den linje som företräds av Sverige i rådet.

I valrörelsen är det dock inte de gemensamma partigruppernas program som framhålls, utan de nationella partiernas. Detta är något av en inbyggd motsättning i systemet, och ett viktigt skäl till varför teori och praktik inte alltid stämmer överens. För att ge en mer rättvisande bild av den politik en Europaparlamentariker behöver förhålla sig till tar därför denna rapport avstamp i både nationella partiprogram, individuella övertygelser och centrala gruppositioner i Europaparlamentet.

LEDAMÖTERNAS LOJALITET MOT GRUPPLINJEN

Ett parlament som i så stor utsträckning bygger sitt arbete på förhandlingar måste kräva lojalitet av sina partimedlemmar, även om deras individuella mandat är friare än vad som är fallet i till exempel riksdagen. Om en stor andel av gruppens medlemmar väljer en annan linje än den som ansvarig rapportör har ”lovat” de andra grupperna kommer det att påverka den ansvarige parlamentarikerns möjligheter att få tunga uppdrag i framtiden. Om en grupp regelmässigt har svårt att enas om en linje, och det därför återkommande blir oklart hur majoriteten faktiskt kommer att se ut i plenum, så påverkar det hela gruppens trovärdighet som förhandlingspart. Det finns därför ett slags socialt kontrakt baserat på ett ömsesidigt beroende, som innebär att man i största möjliga mån kompromissar med sina kollegor, i utbyte mot att kollegorna är lojala med den linje som parlamentarikern själv driver när det blir hennes tur att ta sig an ett betänkande eller uppdrag.

Här finns dock väsentliga kulturskillnader mellan olika grupper. Medan De gröna, S&D och EPP tenderar att rösta koherent inom gruppen (mellan 92 och 95 procent av fallen) är ALDE något spretigare.⁷ Minst koherent röstar den konfederala vänsterradikala gruppen GUE med 79 procents gruppenighet. Det är värt att notera att hur bra en grupp klarar av att upprätthålla disciplinen kan få stora konsekvenser för den förda politiken. När parlamentet skulle rösta om ett nytt EU-direktiv som bland annat syftade till att förlänga minimitiden för hur länge en nybliven mamma bör få vara hemma med lön gick betänkandet igenom med 327 för och 320 emot. Detta tack vare en center-vänster-majoritet, som också fick stöd av 82 ”avhoppade” parlamentariker från EPP.⁸

7 <<http://www.notre-europe.eu/media/balanceofpowerep2014bertoncinikreilingerne-jdinov2013.pdf?pdf=ok>>.

8 <<http://www.sieps.se/sv/publikationer/why-the-2014-european-elections-matter-ten-key-votes-in-the-2009-2013-european-parliament-201315epa>>.

Hur ser det då ut bland de svenska parlamentarikerna? I mitten av mars 2013 såg procentandelarna ut så här (mest lojala):⁹

Tabell 1: Grupplojalitet

PARLAMENTARIKER (Parti, partigrupp)	Andel samstämmiga röster med EP-grupp
Christian Engström (PP, Gröna)	95,3
Marit Paulsen (FP, ALDE)	93,1
Olle Schmidt (FP, ALDE)	92,9
Cecilia Wikström (FP, ALDE)	92,8
Kent Johansson (C, ALDE)	91,9
Amelia Andersdotter (MP, Gröna)	91,2
Göran Färm (S, S&D)	88,3
Isabella Lövin (MP, Gröna)	87,8
Olle Ludvigsson (S, S&D)	85,6
Marita Ulvskog (S, S&D)	84,8
Jens Nilsson (S, S&D)	83,5
Åsa Westlund (S, S&D)	83,5
Anna Maria Corazza Bildt (M, EPP)	82,4
Alf Svensson (KD, EPP)	82,0
Carl Schlyter (MP, Gröna)	82,3
Anna Hedh (S, S&D)	81,0
Gunnar Hökmark (M, EPP)	81,5
Anna Ibrisagic (M, EPP)	80,4
Christofer Fjellner (M, EPP)	80,0
Mikael Gustafsson (V, GUE-NGL)	79,3

Kommentar: Siffrorna är hämtade från votewatch.eu.

I svenska valdebatter framstår det ofta som att majoriteten av partierna vill till Bryssel i syfte att försvenska Europa. Till och med Marit Paulsen – som i framtoning, om än inte i politik, framhålls som något av en halsstarrig Margaret Thatcher – marknadsförs som någon som framförallt är bra på att säga nej till allsköns kontinentaleuropeiska tokigheter.

Ur det perspektivet kan en röstöverensstämmelse på 93,1 procent med den liberala gruppen (ALDE) framstå som en smula paradoxalt.¹⁰ Den liberala gruppen i Europaparlamentet utgör, milt uttryckt, en bred kyrka, med en politisk spännvidd från holländska narkotikaliberaler till protektionistiska italienska vinbönder. Lika märklig kan Piratpartiets

⁹ <<http://www.votewatch.eu>>.

¹⁰ De höga procentalen speglar att en mycket stor del av den lagstiftning som antas i plenum är teknisk och föga politiskt kontroversiell.

Christian Engströms lojalitet (95,3 procent) med den i grunden federalistiska gröna partigruppens prioriteringar verka; inte minst med tanke på att han har uttryckt stor skepsis till hur EU ser ut och fungerar i dag. Men den höga andelen speglar alltså dels gruppkultur, dels vilken strategi den enskilde ledamoten har valt för att få maximalt genomslag för sina hjärtefrågor.

ALDE

ALDE – Alliansen för liberaler och demokrater för Europa – är den tredje största gruppen i Europaparlamentet och samlar en bred, och ganska lös koalition europeiska liberaler. Tillsammans med den gröna gruppen bildar man Europaparlamentets politiska mittfåra, och utövar som vågmästare ett inflytande som långt överstiger antalet mandat. I frågor som rör den inre marknaden, handel och utrikes- och säkerhetspolitik tenderar ALDE att bilda majoriteter tillsammans med den kristdemokratiska gruppen EPP.¹¹ I frågor som rör medborgerliga fri- och rättigheter, jämställdhet och bistånd röstar ALDE däremot oftare med vänsterblocket. Den liberala gruppen har bland annat haft löpande kampanjer för homosexuellas rättigheter, krävt en starkare gemensam antidiskrimineringslagstiftning¹² och försökt profilera sig i integritetsfrågor.

ALDE tillhör de grupper som har den mest långtgående federalistiska agendan, en linje som har förstärkts under den senaste mandatperioden. Då ersatte den tidigare belgiske premiärministern Guy Verhofstadt britten Graham Watson som ordförande. Verhofstadt skapade rabalder 2005 när han gav ut den provokativt betitlade boken ”United States of Europe”. Där föreslog han att en framtida arkitektur för EU-samarbetet skulle involvera ett ”two-speed Europe” med euroländerna som kärna i en federal EU-stat, med en yttre ring medlemmar knutna till lösare samarbete.¹³

Så långt är givetvis inte alla gruppens medlemmar beredda att gå. Men i de polycyställningstaganden som gruppen redovisar på hemsidan lyser tron på ett samarbete i mer federal riktning tydligt igenom. I ALDE:s principprogram för 2009–2014 beskriver gruppen hur Lissabonfördraget ställer Europaparlamentet inför en ”kopernikansk revolution”, och kräver att EU äntligen får bli en egen aktör i egen rätt, bland annat genom att få egna medel.¹⁴

Alla politiska grupper har behövt förhålla sig till den så kallade EU 2020-strategin, som försöker mejsla ut unionens framtida inriktning och målsättningar. ALDE:s förslag slår klart och tydligt fast att man inte ser Lissabonfördraget som slutpunkten för ett europeiskt integrationsprojekt. I stället önskar man ”new governance with Commission in the driver seat”¹⁵ – en slags europeisk regering. ALDE verkar för en fördjupning av den inre marknaden, med en enhetlig reglering för upphovsrätt, en europeisering av småföretagspolitiken, och förstärkta rättigheter för konsumenter. I klimatpolitiken ser man gärna att en gemensam koldioxidskatt ersätter nationella pålagor. ALDE har också

11 <http://www.sieps.se/sites/default/files/2013_15epa.pdf>.

12 <<http://www.alde.eu/campaigns/equality/>>.

13 <<http://euobserver.com/institutional/20465>>.

14 <http://www.alde.eu/fileadmin/docs/home/documents/FINAL%20STRATEGIC%20PROGRAMME_web.pdf>.

15 <<http://www.alde.eu/uploads/media/ALDE-EU-2020.pdf>>.

upprepade gånger markerat vikten av att slå vakt om den fria rörligheten som en grundbult för det europeiska samarbetet.

Sedan eurokrisen bröt ut har EU:s institutioner gradvis ökat den ekonomiska samordningen, inte minst över euroländerna. ALDE anser att dessa ansträngningar är otillräckliga och har föreslagit en rad nya åtgärder. Bland annat har gruppen krävt en europeisk finansinspektion¹⁶, mer europeisk övervakning av de nationella budgetbalanserna, en gemensam krisfond för euroländer, et cetera. En läsvärd resolution, undertecknad Guy Verhofstadt och Lena Ek (som var Europaparlamentariker för Centern 2009–2011) kritiserar Kommissionen i hårda ordalag för att göra för lite, för sent för att hantera krisen.¹⁷ Däremot har ALDE principiellt valt samma sida som EPP i synen på huruvida EU bör strama åt, eller spendera sig ur krisen:

*For European Liberals and Democrats the choice is not between fiscal consolidation and growth, since these can go hand in hand.*¹⁸

FOLKPARTIET

Folkpartiet har i princip sedan EU-inträdet beskrivit sig som Sveriges mest EU-vänliga parti. I sitt program från 2009 beskrev man sin vision som:

*ett federalt Europa som står starkt och enat där samarbete behövs, men som lämnar vardagsfrågorna åt medlemsländerna och medborgarna själva. En union som är öppen, demokratisk och där allt fler medborgare känner förtroende för det europeiska samarbetet. Den liberala idén om en europeisk federation står i bjärt kontrast till nationalism, protektionism och stängda gränser.*¹⁹

Samtidigt angav Folkpartiet också ett antal områden som partiet ville skulle förbli enbart nationell kompetens, som kultur, turism och socialpolitik. Det är en mer återhållsam lista än vad något annat borgerligt parti ställer upp, vilket beror på att man inte ser det som möjligt att helt ringa in den inre marknaden för överstatlig politik, eftersom det spiller över på andra områden:

En av EU:s viktigaste uppgifter är att se till att den fria rörligheten för människor, varor, tjänster och kapital fungerar. Men den ställer i sin tur krav på att EU har gemensamma lagar och regler på en lång rad om-

16 <<http://www.aldegroup.eu/>>.

17 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=MOTION&reference=B7-2010-0355&language=EN>>.

18 <<https://aldeadle.app.box.com/s/5603a9e4612b701ab473>>.

19 <[file:///C:/Users/kss/Downloads/4910%20-%20Vi%20tror%20p%C3%A5%20Europa%20-%20program%202009%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/kss/Downloads/4910%20-%20Vi%20tror%20p%C3%A5%20Europa%20-%20program%202009%20(1).pdf)>.

råden. Konsumentskydd, livsmedelshygien, sophantering och koldioxidutsläpp är bara några exempel.²⁰

I likhet med alla andra svenska partier vill FP även att direktstöden i jordbruket avskaffas, att den gemensamma jordbrukspolitiken CAP reformeras kraftigt och att budgeten, totalt sett, minskar. Däremot är Folkpartiet ensamt om att kräva att Sverige (på sikt) inför euron, och även med att förespråka en förhållandevis långtgående ekonomisk integration med de övriga medlemsländerna, exempelvis genom att gå med i den föreslagna bankunionen. Folkpartiet avvisar dock idén om att ”europeisera” nationella statskulder genom så kallade *euro bonds*.

OLLE SCHMIDT

Olle Schmidt har suttit i EP sedan 2004. Under innevarande mandatperiod har han varit ordinarie ledamot i ekonomiutskottet och suppleant i utskotten för inre marknad och för budgetkontroll. I sitt övriga parlamentariska arbete har Schmidt kombinerat sitt fokus på ekonomi-frågor med att också arbeta med internationella frågor.

Schmidts arbete i ekonomiutskottet har huvudsakligen kretsat kring utvecklingen av ett skärpt regelverk för EU:s ekonomiska politik, inklusive sanktioner mot länder som bryter mot reglerna. Schmidt är positiv till EU:s bankunion och anhängare av svenskt medlemskap både i bankunionen och i eurosamarbetet, vilket han också återkommande drivit debatt kring i Sverige.

Det är också på detta område som Schmidt har haft störst möjligheter att påverka, genom att ha ansvarat för två betänkanden i parlamentet. Det första berörde utvecklingen av den inre marknaden och handlade om harmonisering av lagstiftning i frågor som gäller stärkt konsumentskydd och ersättning till investerare. Detta betänkande gick igenom i utskottet utan opposition.²¹

Det andra betänkandet som Schmidt har varit ansvarig för rör ett mer känsligt område: skatter. Betänkandet diskuterar de skatteinitiativ som Kommissionen har tagit, och fokuserar dels på de skatteeffekter som kan uppstå i gränsöverskridande situationer, dels på dubbelbeskattningsproblematik och dels på hur EU bör hantera skatteundandragande.²² Schmidts betänkande är kontroversiellt i två led. För det första är det ett inlägg i den infekterade, och mycket ideologiska debatten om vad som föranledde den då pågående finanskrisen. Betänkandet pekar ut offentliga och privata skulder som huvudorsak, och uppmanar till en ”sund budgetkonsolidering”. Samtidigt varnar betänkandet

20 Vi tror på Europa – program 2009.

21 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2011-0167+0+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

22 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2012-0014+0+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

för alltför snabba skatthöjningar i krisländerna, då ”en låg skattenivå är grundläggande” både för social välfärd och för konkurrenskraft och jobbskapande. För det andra är betänkandet försiktigt positivt till ”en viss skatteharmonisering” och diskuterar nya områden där detta kan vara möjligt: dock med brasklappen att ”beskattningen fortfarande omfattas av den nationella och i vissa fall lokala suveräniteten, och att de olika strukturerna på medlemsstaternas skattesystem därför bör respekteras”. Betänkandet gick igenom med stor majoritet i utskottet.

Olle Schmidt har även till viss del prioriterat jämställdhetsfrågor. Bland annat ställde Schmidt en uppmärksammas parlamentarfråga till Europeiska centralbankens chef Mario Draghi gällande bristande representation av kvinnor i ECB:s styrelse och ledning, vilken initierade en debatt som bland annat ledde till att parlamentet i ett senare skede stoppade utnämmandet av ytterligare en manlig ledamot. När kommissionären Viviane Reding hösten 2013 presenterade Kommissionens förslag till lagstadgad kvotering av kvinnor i bolagsstyrelser – ett förslag som också röstades igenom av en majoritet i parlamentet – var Schmidt ansvarig för ett yttrande från ekonomiutskottet. Han drev linjen att Kommissionen dels var för modest i sina ambitioner, dels gick för långt i sina förslag:

I stället för att bekräfta den stereotypiska bristen på en jämn könsfördelning måste EU-institutionerna föregå med gott exempel på detta område, både för att vara normgivande för den privata sektorn och för att förbättra EU:s legitimitet.²³

Däremot tog betänkandet starkt avstånd från idén om lagstadgad kvotering:

Föredraganden samtycker inte med de bindande jämställdhetsmål som Kommissionen föreslår, eftersom man absolut inte får lägga sig i aktieägarnas äganderätt och deras rätt att välja sina företrädare i bolagsstyrelsen.

I stället föreslog Schmidt en så kallad ”följ eller förklara”-modell enligt vilken företag åläggs att redovisa egna jämställdhetsmål och strategier.

Det som utmärker Olle Schmidts arbete är tre saker. För det första ett målmedvetet arbete för att via harmoniserad lagstiftning utveckla EU:s inre marknad. Han är verksam i utskott med stort inflytande över detta arbete, dock genom frågor som är tekniskt komplicerade och sällan ger några pluspoäng i hemmaopinionen. Detta innebär inte att ärendena saknar ideologisk laddning. Som ledamot, och koordinator för den liberala gruppen i det tillfälliga utskottet för att hantera den

²³ <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONSGM-L%2bCOMPARL%2bPE-508.237%2bo3%2bDOC%2bPDF%2bVo%2f%2fSV>>.

finansiella krisen har Schmidt varnat för överregleringar, ett ovanligt inslag i en diskussion som till stor del har varit inriktad på att pressa tillbaka finanssektorn i största möjliga mån.

I en debattartikel förklarar Schmidt sin grundhållning vad gäller regleringar av marknader på EU-nivå i samband med arbetet för att införa ett gemensamt regelverk för avgifter för bankkort:

”Som liberal är min grundsyn att marknadsmekanismerna oftast är bäst lämpade för att lösa olika problem. Ingripanden från lagstiftarnas sida ska bara ske om samhällsnyttan är större än kostnaderna. När det gäller kortavgifterna förhåller det sig just så.”²⁴

För det andra bejaktar Schmidt EU:s utveckling i en ökad federal riktning. Han beskriver sig själv som ”i mittfåran” inom ALDE-gruppen, vilket i ett svenskt perspektiv innebär att man placerar sig långt ut på kanten i synen på EU. Schmidt har till exempel konkret arbetat för ge EU ökade befogenheter inom brottsbekämpning, där han är en av de varmaste anhängarna i Sverige av ett ”europeiskt FBI” och har i såväl lagstiftningsarbetet som i opinionsbildande syfte verkat för fler gemensamma regelverk och en centraliserad polis- och åklagarmyndighet med mandat att bekämpa gränsöverskridande brottslighet. Schmidt var tillsammans med Kent Johansson den ende svenske borgerlige europaparlamentarikern som röstade för införandet av en gemensam europeisk kustbevakning.

Den tredje aspekten som är värd att notera är hur mycket av Schmidts synliga arbete som rör opinionsbildning i frågor av mer symbolisk art. De parlamentsfrågor Schmidt ställt rör nästan uteslutande utrikesfrågor: Syrien och Eritrea, demokratiutveckling och minoritetsförtryck, där han förespråkar att EU ska vara tydligare i att markera sin ståndpunkt. Han har också ägnat mycket tid åt att uppmärksamma den fängslade svenske journalisten Dawit Isaak i Eritrea, och han har, utan framgång, försökt få med sig parlamentet på att stoppa ishockey-VM i Vitryssland. I enkätsvaret nämner han också som en av sina att han har fått igenom att ett rum i Europaparlamentet ska döpas efter Raoul Wallenberg.

MARIT PAULSEN

Marit Paulsen är en av få svenska Europaparlamentariker som på allvar blivit känd hos den breda allmänheten. Enligt en Sifo-mätning i början av 2014 var Paulsen överlägset mest känd av de 20 parlamentarikererna. Paulsen var aktiv på ja-sidan inför folkomröstningen 1994, där hon bland annat deltog i slutdebatten sida vid sida med Ingvar Carlsson och Carl Bildt och kandiderade för Folkpartiet i EU-valrörelsen 1999, där hon slog alla tiders svenska rekord i personkryss. Efter en mandatperiod lämnade hon parlamentet 2004 men 2009 gjorde hon come-

24 Sydsvenskan, 120802.

back, vann över 200 000 personkryss och kandiderar nu 2014 för en tredje mandatperiod.

Paulsen har byggt sin EU-karriär på två teman. Dels har hon varit en stark anhängare av ökad europeisk integration, med klassiska Folkpartiargument om att EU varit en stark och nödvändig kraft för freden i Europa, dels har hon konsekvent prioriterat jordbruks- och djurskyddsfrågor.

Under mandatperioden 2009–2014 har Paulsen varit vice ordförande i det tunga jordbruksutskottet – som är det utskott som hanterar de frågor som står för den allra största enskilda delen av EU:s budget. Hon har också varit ansvarig för tre betänkanden i parlamentet, alla inom jordbruksområdet. Två av dessa har rört djurskyddsfrågor och den tredje växtförädling.

Paulsens största framgång som parlamentariker är att hon 2010 drev igenom en gemensam europeisk djurskyddslag. Paulsen har i intervjuer beskrivit hur hon över tid blivit alltmer skeptisk till konsumenternas vilja att själva driva fram förbättrade villkor för djuren och därför i stället blivit en allt starkare anhängare av tvingande lagstiftning. Den lag som röstades igenom av parlamentet våren 2010 innefattade exempelvis nya regler för övervakning och förbud mot kupering av svansar på grisar. 2012 var Paulsen ansvarig för ett nytt betänkande som kan ses som en uppföljning till resolutionen från 2010. Innehållet i detta kretsade framförallt kring behovet av att EU uppmanar medlemsstaterna att följa de befintliga EU-direktiven, snarare än ytterligare lagstiftning.

Paulsen har varit tydlig med att denna lagstiftning inte står i strid med den inre marknadens principer. Samtidigt innebär resolutionen att djurskydd ska inkluderas i grannskapsavtal och villkoras i nya frihandelsavtal. Paulsen förespråkar även att frivilliga överenskommelser om högre standard på djurskyddet ska vara möjliga inom ramen för en gemensam lagstiftning. Hon har även gjort sig känd som förespråkare för ett europeiskt ”matens och djurens FBI”, en centraliserad myndighet med ansvar för att kontrollera livsmedelssäkerhet, djur- och konsumentskydd som har befogenheter att agera över hela den inre marknaden.²⁵

För Folkpartiet, liksom för Paulsen, är subsidiaritetsprincipen fullt förenlig med strävan efter ett federalt EU:

Det krävs ett utökat, öppet och nära europasamarbete, baserat på en tydlig maktfördelning mellan kommun, landsting, stat och union.”²⁶

Hon har i en gemensam debattartikel med EU-minister Birgitta Ohlsson argumenterat för att EU behöver mer demokrati, öppenhet och

²⁵ Svenska Dagbladet, 130214.

²⁶ Expressen, 140316.

ansvarsutkrävanden²⁷ men också för att andra medlemsstater borde följa den svenska modellen:

I Sverige får regeringen mandat från riksdagen innan den fattar beslut i ministerrådet. Samma förankring bör ske även i andra länder, så att möjligheten till ansvarsutkrävande stärks överallt.

Tillsammans med de andra två folkpartistiska Europaparlamentariker-na Olle Schmidt och Cecilia Wikström har Paulsen också argumenterat för att ”Europa behöver mer gemensam finanspolitik, inte mindre”.²⁸ Hon är också anhängare av EU-skatt som enligt henne skulle till förbättrat ansvarsutkrävande och effektivitet²⁹.

Det är svårt att finna motsägelser i Paulsens parlamentariska arbete. Hon är dels anhängare av mer överstatligt samarbete, dels driver hon sakfrågor där Europaparlamentet redan i dag har tung lagstiftningsmakt.

Tre saker är emellertid värda att notera. För det första är frånvaron av negativa omdömen nära nog total i svenska medier, vilket är förvånande givet att hon är vald som företrädare för ett politiskt parti och dessutom torgför åsikter som bara en minoritet i Sverige faktiskt delar: exempelvis behovet av en EU-skatt för att säkra unionens framtida finansiering. Hon används också påfallande ofta i reportage från Bryssel som en auktoritet i sakfrågor, snarare än som en folkvald representant för ett partipolitiskt perspektiv.

För det andra har hennes parlamentariska arbete varit helt koncentrerat till ett fåtal sammanhängande sakfrågor. Paulsen har vare sig hållit några anföranden i parlamentet, eller på egen hand ställt några skriftliga frågor till Kommissionen. Hon har inte heller bedrivit särskilt mycket opinion i Sverige.

För det tredje utmärks Paulsens ställningstaganden och argumentation av en påtagligt pragmatisk hållning. Paulsen har till exempel varit kritisk mot den svenska regeringens, enligt henne, alltför kategoriska kritik av den gemensamma jordbrukspolitiken, och argumenterat för att framsteg kräver långtgående kompromisser och en mer ”realistisk” linje.

På motsvarande sätt var Paulsen kritisk mot den svenska regeringens, enligt henne alltför hårda, hållning när EU:s tobaksdirektiv hotade det svenska undantaget från snusförbudet:

Det är viktigt att försvara vårt fördragsenliga undantag på samma sätt som vi framgångsrikt, tack vare mig, har försvarat den svenska surströmmingen.³⁰

27 Sydsvenskan, 140101.

28 Göteborgs-Posten, 111022

29 Sydsvenskan, 110328

30 Aftonbladet, 121215

CECILIA WIKSTRÖM

Cecilia Wikström blev Europaparlamentariker 2009. I kvantitativa termer har hon med god marginal varit den mest aktiva och produktiva svenska parlamentarikern under mandatperioden. Hon har varit ledamot i två utskott – utskottet för rättsliga frågor och utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter och inrikes frågor. Wikström har varit ensam ansvarig för hela tio betänkanden och nio yttranden och skuggansvarig för ytterligare 22 betänkanden och elva yttranden. Därutöver har hon ställt över 100 frågor, varit mer aktiv i plenum än de flesta andra samt även hunnit med att kontinuerligt bedriva debatt och bilda opinion i en rad frågor i svensk debatt.

Det är svårt att sammanfatta innehållet i ett så pass omfattande arbete, i synnerhet som det dessutom rör en stor mängd olika politikområden. Wikström hör inte till dem som koncentrerat sig på en enda fråga. Men några teman är återkommande.

För det första har Wikström prioriterat frågor som rör den fria rörligheten. Dels genom att bilda opinion för att motverka inskränkningar i den fria rörligheten, dels genom att arbeta för förändrad EU-lagstiftning som ökar möjligheterna för personer från tredjeländor att få stanna i EU. Wikström var rapportör för Europaparlamentets betänkande om Dublin II-förordningen³¹, en utveckling av Dublinförordningen som utgör en av hörnstenarna i EU:s gemensamma flyktingpolitik. Detta betänkande gick, med knapp marginal, igenom i parlamentet. Tilläggen innebar utökade möjligheter för studenter och forskare att stanna kvar i EU efter fullgjorda studier, samt förändringar i reglerna för hur asylsökande ska tas emot och behandlas, hur lång tid ett ärende får ta, samt behandlingen av minderåriga. Hon har också argumenterat för att det ska finnas fler lagliga vägar in i EU och exempelvis förespråkat att EU-ambassader ska utfärda visum.³²

Cecilia Wikström var också ansvarig från parlamentets sida i förhandlingar om stöd till Italien, Grekland och Malta, som är de tre länder som tar emot flest migranter. Wikström förespråkade ett varningssystem, som vid aktivering skulle medföra stöd till länder som inte klarade av att hantera migrantströmmar.

Därutöver har Wikström exempelvis ställt en rad frågor i parlamentet till Kommissionen som har rört enskilda medlemsländers avvikelser från den fria rörligheten.³³ Wikström har vidare krävt att alla medlemsländer, i enlighet med principen om den fria rörligheten, ska erkänna samkönade partnerskap, något som enligt Wikström inte kräver ny lagstiftning utan endast är en fråga om att länder ska följa befintliga EU-direktiv.³⁴

31 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0377+0+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

32 *Göteborgs-Posten*, 130719.

33 *Sydsvenskan*, 110705.

34 *Dagens Nyheter*, 110813.

Ett annat prioriterat område har gällt immaterialrättsfrågor. Detta har innefattat reformen av EU:s varumärkesrätt, för vilken Wikström var ansvarig, samt stärkande av upphovsrätt och införandet av ett gemensamt EU-patent³⁵ som hon sett som ett led i stärkandet av den inre marknaden.

Wikström har även prioriterat minoritetsfrågor, i synnerhet situationen för romer i de östeuropeiska medlemsländerna, men också i till exempel Frankrike. Hon har ställt en rad frågor till Kommissionen som har handlat om vikten av att uppmärksamma situationen för romerna, att bevaka hur exempelvis Rumänien använder strukturfonder för integration, samt att ställa krav på enskilda medlemsländer att leva upp till EU-lagstiftning. Hon har även förespråkat utökade möjligheter för EU att införa sanktioner mot medlemsländer som inte respekterar grundläggande rättigheter, inte minst var Wikström aktiv och pådrivande i parlamentets kritik av Ungern, där hon hamnade i konflikt med svenskarna i EP.³⁶ Wikström har även tagit upp Sverige, exempelvis i samband med avslöjandet om polisens register över romer.

Till denna lista ska dessutom adderas ansvar för ett antal mindre tunga betänkanden av mer teknisk art – exempelvis ett betänkande om rättslig reglering av kränkningar av privatlivet på internet, mot bakgrund av så kallad förtalsturism³⁷, samt fem betänkanden som gällt immunitetsärenden för enskilda parlamentariker.

Nu är hög aktivitet en sak, och inflytande en annan. Har Wikström varit en framgångsrik parlamentariker? Att som ny ledamot ges parlamentets förtroende att vara rapportör i så många frågor, och att inom en så etablerad grupp som ALDE ges förtroende att vara skuggrappportör i ännu fler, måste utan tvekan betraktas som en framgång. Wikström själv ser stärkandet av den gemensamma europeiska asyllagen som sin enskilt största framgång. I ideologiska termer kan Wikström beskrivas som en person som står till vänster i värdefrågor, till höger i ekonomiska frågor och som tolkar subsidiaritetsprincipen på ett sådant sätt att mycket få områden hamnar utanför EU:s kompetens. Detta är en position som är väl förenlig med såväl Folkpartiet i Sverige som den liberala gruppen i Europaparlamentet. Däremot finns ett par frågetecken.

Det första gäller i vilken utsträckning Wikström, liksom Paulsen och Schmidt, verkligen har kommunicerat till väljarna exakt hur långtgående deras stöd för en federal utveckling av Europa är. Tillsammans med de andra folkpartisterna i parlamentet har Wikström till exempel röstat för ett uttalande i parlamentet om gemensam europeisk finanspolitik med en ”europeisk finansminister” och gemensam skuldhantering, så kallade euroobligationer.³⁸

35 *Göteborgs-Posten*, 120519.

36 *Expressen*, 130315.

37 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2012-0152+0+DOC+XML+V0//SV&language=sv>>.

38 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0339&language=EN>>.

Ett andra frågetecken gäller Wikströms syn på subsidiaritetsprincipen. I flera frågor är det oklart var hon anser att besluten egentligen bör fattas. Wikström har exempelvis ägnat mycket energi åt att på hemmaplan debattera frågor som inte i nuläget ryms inom EU:s kompetens. Abort är en sådan fråga som Wikström vid några tillfällen lyft i parlamentet, dock utan att klargöra var gränsen för medlemsstaternas självbestämmande i relation till EU går. När Gunnar Hökmark (M) och Alf Svensson (KD) röstade emot ett långtgående yttrande om kvinnors rättigheter, med hänvisning till just subsidiaritetsprincipen, menade Wikström att de ”svek” och ”saboterade”. Wikström har också ägnat mycket energi åt att på hemmaplan debattera abort,³⁹ inte minst mot Sverigedemokraterna. Detta ger tveklöst väljarna intrycket av att abort är en fråga om gemensam lagstiftning.

Även i jämställdhetsfrågor är Wikströms syn på EU:s makt oklar. När parlamentet röstade om att tvinga företag till inkvotering av kvinnor i styrelser röstade Wikström emot. Men hennes argument var inte att EU inte borde ha rätt att reglera företagets styrelser utan att EU, på grund av bristande jämställdhet i de egna institutionerna, inte hade rätt att kräva högre nivåer av företagen. ”Hyckleri”, beskrev Wikström detta som.⁴⁰ Wikström var också den enda av Folkpartisterna i EP som röstade för ett initiativbetänkande om den ekonomiska krisens påverkan på jämställdhet, som bland annat innehöll kraftig kritik mot ”nedskärningspolitiken” och dess effekter på jämställdhet och som torgförde åsikten att bristande jämställdhet i bolagsstyrelser bidragit till krisen.⁴¹

Det är också värt att notera hur Wikström sticker ut bland de svenska parlamentarikerna genom sitt språkbruk. Wikström har till skillnad från flera av sina kollegor valt att inte alls försöka inta rollen som teknokrat eller expert, utan är i stället en renodlad politiker som ofta prioriterar retoriken. När Tonio Borg utsågs till kommissionär kallade Wikström honom för ”dinosaurius” (sic!) och ”mumie” och argumenterade för att ”karln ska stoppas”.

CENTERPARTIET

Centerpartiet är förmodligen det parti som nämner subsidiaritetsprincipen oftast, inte bara på EU-nivå, utan även i den nationella politiska diskussionen. I idéprogrammet inför valet betonar partiet sin positiva inställning till samarbetet men önskar sig ett ”smalare men vassare EU som slutar att detaljreglera lakritspipor, smaktillsatser i snus eller lekparkers utformning”.⁴²

Centerpartiet är tydligt positiva till europeiskt samarbete, men signalerar en mer återhållsam inställning på många områden än grupp-

39 *Aftonbladet*, 131113, *Sydsvenskan*, 131001.

40 *Svenska Dagbladet*, 131121.

41 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0048+0+DOC+XML+Vo//EN>>.

42 <<http://www.centerpartiet.se/wp-content/uploads/2014/03/Valplattform-EP-valet.pdf>>.

kollegan i Folkpartiet. I programmet anges att EU inte ska lägga sig i frågor som skatter, utbildning, välfärd, sociala trygghetssystem, kultur, rovdjurspolitik och naturresurser. Här uttrycks också en oro över att eurokrisen ”används som förevändning för ökad centralisering och för en gemensam finanspolitik, med ett omfattande europeiskt bidrags- och skattesystem”, och partiet vill slå vakt om den nationella beskattningens rätten. Huvudbudskap i valkampanjen är ett ”nej till euron”.

I stället anser Centerpartiet att EU bör fokusera på miljö och klimat, migration, mänskliga rättigheter, handel och konkurrenskraft samt på kampen mot internationell brottslighet.

Centerpartiets program är till stora delar mycket liberalt, framförallt i synen på den inre marknaden och de fyra friheterna – och då inte minst den fria rörligheten. Men det blir också snabbt tydligt att det är svårt att vara kategorisk med de områden som partiet har ställt upp som olämpliga för maktöverföring. Centerpartiet vill exempelvis underlätta för människor att ta med sin pension inom EU, använda sin nationella arbetslöshetsförsäkring när man letar jobb i andra EU-länder och förbjuda medlemsstaterna att kriminalisera abort, även om man inte vill ha gemensam lagstiftning på området.

KENT JOHANSSON

Johansson har inte suttit i parlamentet under en hel mandatperiod. Han efterträdde Lena Ek i oktober 2011. I sitt enkätsvar beskriver han resonemanget om att beslut fattas så nära medborgaren som nära nog en del av partiets DNA:

Jag tror att subsidiaritet är något naturligt för många i Centern, där vi ju har en 100-årig idétradition om decentralisering och ett tydligt underifrånperspektiv. Beslut ska fattas så nära människor som möjligt helt enkelt och vi i Centerpartiet står för det vi kallar “näroddad politik”. Politik börjar underifrån och vi kan föra upp makt som är nödvändig till gemensamma samarbeten för att ta itu med gemensamma problem. För mig är det inte bara en debatt om medlemsstaterna och EU. Subsidiaritet är inte bara en fråga för Bryssel gentemot medlemsstaterna, utan även något huvudstäderna runt om i EU bör respektera i förhållande till den lokala och regionala nivån. Det bör gå som en röd tråd från den lokala till EU-nivån. Det kan också vara värt att påpeka att subsidiaritet kan leda till att vi väljer att lyfta upp beslut till den gemensamma EU-nivån, t.ex. på miljö- och klimatområdet, om vi anser att det är där vi kan göra det på det mest lämpliga sättet.

Hur låter sig denna princip förenas med ALDE:s hållning?

Jag tycker att det för det mesta går utan större problem. Även om det finns de i ALDE-gruppen som vill dra i stora växlar när det gäller överstatlighet så finns det många som värnar subsidiariteten även där. Och i

de fall det blir en konflikt så röstar jag själv annorlunda. Det respekterar man.

Samtidigt finns också exempel där det har varit svårt att enas.

Det tydligaste exemplet är nog den ekonomiska politiken i efterdaningarna av den ekonomiska krisen och ”omformandet” av eurozonen. Jag och Centerpartiet ser risker med ökad centralisering av finanspolitiken i EU och jag avviker från min grupp i en hel del omröstningar på det området.

Stämmer då denna inställning överens med hur Johansson konkret har röstat i Europaparlamentet? En genomgång av röstförklaringarna visar att Centerpartiet och Folkpartiet inte bara röstar lika i ganska stor utsträckning, utan ofta även skriver under gemensamma motiveringar. Det innebär inte att Johansson har röstat för starkare centralisering på alla punkter; exempelvis har partierna skrivit under en gemensam röstförklaring där de kritiserar planerna på en gemensam europeisk statsskuld, som inte minst Frankrike har propagerat för.⁴³

Men det nära samarbetet har möjligen också resulterat i en del ställningstaganden som hamnar en bit ifrån vad den genomsnittlige centerväljaren hade förväntat sig. Ett sådant är ja-rösten till resolutionen ”Mot en verklig ekonomisk och monetär union” som föreslog en långtgående harmonisering på det ekonomiska området, och bland annat krävde att ”a leap should be made to a truly federal Europe”.⁴⁴ I ytterligare en gemensam röstförklaring framhöll också Johansson vikten av en gemensam EU-lagstiftning på det finansiella området och betonade vikten av att den europeiska tillsynsmyndigheten ESMA bör få en ”stark och koordinerande roll”.⁴⁵ Detta i stället för det blankningsförbud av kreditswappar på statsobligationer, som betänkandet föreslog. Ytterligare ett gemensamt ställningstagande med Folkpartiet slår fast att ”det som leder oss ur krisen är ett fördjupat politiskt och ekonomiskt samarbete”, och välkomnar två nya lagförslag som ”ytterligare skärper den ekonomiska övervakningen av euroområdet”.⁴⁶

I den känsliga frågan om beskattningsrätt – så kallade egna medel – har Centerpartiet intagit olika positioner vid olika tillfällen. Inför långtidsbudgeten 2014–2020 tillsattes ett särskilt utskott som förberedde parlamentets position inför förhandlingarna. Detta arbete resulterade i ett synnerligen långtgående betänkande, som bland annat innehöll

43 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120215+ITEM-009+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-350-500>>.

44 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2012-0430&language=SV&ring=A7-2012-0339>>.

45 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20111115+ITEM-008+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=2-434-109>>.

46 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120613+ITEM-010+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-295-007>>.

krav på egna medel.⁴⁷ Då lade Centerpartiet (liksom Folkpartiet) ned sin röst. Men i frågan om *storleken* på EU:s budget har buden varit lite olika. På längre sikt – i den fleråriga budgetramen för 2014–2020, ansåg svenskarna i ALDE att budgeten borde omprioriteras snarare än utökas:

Vi är övertygade om att EU behövs för att tackla gemensamma utmaningar, såsom klimatförändringen, den organiserade brottsligheten och ett humant bemötande av asylsökande i Europa. Vi tror också att ett starkt EU och en väl fungerande inre marknad behövs för att få fart på Europas ekonomi igen. Vi har därför röstat för ökade satsningar på sådana åtgärder som bidrar till Europa 2020-strategin, såsom forskning och företagande, och mot en bibehållen budget för EU:s jordbrukspolitik. Vi anser att EU:s mål och uppgifter ska gå att uppfylla inom ramen för EU-kommissionens förslag, genom tydliga prioriteringar och strategiska nedskärningar – inte genom en utökad budget. Vi har därför till exempel röstat mot den europeiska globaliseringsfonden, och för ett stopp på Europaparlamentets flyttcirkus mellan Bryssel och Strasbourg. Dessutom efterlyser vi en mer överskådlig och transparent EU-budget. Vi menar att politik är att välja, och att välja något innebär också att man måste prioritera. Att i dessa tider av ekonomisk kris i EU:s medlemsländer kräva en utökad EU-budget vore inte ansvarsfullt.⁴⁸

Däremot röstade C och FP för en större EU-budget inför 2013:⁴⁹

Vi har valt att ställa oss bakom detta betänkande då vi anser den föreslagna ökningen av EU:s betalningar under nästa år vara rimlig i förhållande till EU:s befintliga åtaganden. Att blunda för dessa, och för de utmaningar som gemenskapen står inför, vore inte ansvarsfullt. Trenden att hela tiden flytta över betalningarna in i påföljande års budget måste brytas. Samtidigt har vi dock ställt oss bakom det ändringsförslag som kräver att Europaparlamentets arbete ska förläggas till en enda ort, samt det ändringsförslag som uppmanar till en grundlig granskning av det europeiska mervärdet i varje investering som görs. Detta är extra viktigt i dessa tider när flera länder är i ekonomisk kris. Vi tror dock att dessa tider än mer kräver insatser från EU:s sida, och att EU således måste ges tillräckliga medel för att kunna fullfölja sina åtaganden. Att tvärtom, på EU-nivå, välja att ”bromsa sig ur uppförsbacken” vore inte rätt väg att gå.⁵⁰

47 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0266+0+DOC+XML+Vo//SV>>.

48 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20121023+ITEM-007+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=2-213-562>>.

49 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0215&language=SV>>.

50 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120704+ITEM-008+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-357-750>>.

I vissa sociala frågor har Johansson, i likhet med ALDE-kollegorna i Folkpartiet, lagt ned sin röst eller röstat emot ett antal betänkanden och yttranden med direkt referens till subsidiaritetsprincipen. Så skedde exempelvis när ett betänkande om ”den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning” lades fram i plenum 2011:

Jag har valt att lägga ned min röst i slutomröstningen om den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning. Detta är en rapport som belyser och synliggör fattigdomen i Europa, och jag stödjer detta syfte helhjärtat. Men jag är tveksam till att satsningar på EU-nivå i detta fall är rätt väg att gå. Jag tycker snarare att vi ska agera på lokal, regional och nationell nivå för att hantera fattigdom och social utestängning. Därför har jag valt att lägga ned min röst i slutomröstningen om den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning. Nu bör medlemsstaterna i EU ta fasta på den plan för fattigdomsbekämpning som redan finns och konsekvent arbeta vidare på lokal, regional och nationell nivå för att bekämpa fattigdom och social utestängning.⁵¹

Johansson är den enda av de svenska borgerliga ledamöterna som sitter i Europaparlamentets jämställdhetsutskott, som inte har mandat att föreslå lagstiftning men som har drivit ett envetet opinionsarbete i syfte att införa mer av gemensamma bestämmelser på områden där EU i dag har begränsade befogenheter. Har det påverkat hans röstbeteende? Här finns tydlig skillnad i inställningen till subsidiaritetsprincipen mellan de borgerliga partierna. Moderaterna och Kristdemokraterna röstade exempelvis nej till två kontroversiella betänkanden på jämställdhetsområdet, som Centerpartiet och Folkpartiet röstat för. Det ena, som handlar om jämställdheten mellan kvinnor och män i EU gör detaljerade rekommendationer vad avser de nationella socialförsäkringssystemen och innehåller därutöver skrivningar om EU-mål för en minskning av löneskillnaderna mellan könen.⁵² Det andra, som behandlar kvinnor i politiskt beslutsfattande, föreslår kvotering.⁵³ I sin röstförklaring motiverade C och FP sina rösthandlingar så här:

Det finns oerhört mycket kvar att göra för att EU ska nå ett jämställt samhälle där både kvinnor och män erbjuds samma möjligheter. Vi välkomnar därför att dessa två betänkanden pekar på framgångsrika åtgärder och belyser de många hinder som fortfarande finns. Men även om vi röstade för betänkandena som helhet vill vi betona att vi inte tycker att fokus ska ligga på att EU med lagstiftning tvingar företag och orga-

51 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2011-0495&language=SV&ring=A7-2011-0370>>.

52 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0041&language=SV>>.

53 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0029&language=SV>>.

nisationer att kvotera in kvinnor. Vi tror i stället att det finns andra sätt att bryta de invanda attityder som hindrar kvinnors deltagande, bland annat genom kompetenshöjning, mentorskap och bättre stöd för kvinnor som vill satsa på karriären.⁵⁴

Samma retorik går igenom i debatten om resolutionen om ”kvinnor och klimatförändringarna”.⁵⁵ Då talade Johansson för ALDE-gruppens räkning:

Herr talman! Först vill jag också instämma i lovorden till föredraganden för arbetet med detta yttrande. Det är ett viktigt yttrande och mitt inlägg kommer också att visa på den samstämmighet som finns kring dessa frågor, både inom parlamentet och mellan de olika europeiska institutionerna.

Kvinnor har i allmänhet mindre tillgång till resurser, politisk makt och utbildning och därigenom sämre förutsättningar. Dessutom drabbas kvinnor och barn i högre grad av klimatpåverkningarnas negativa konsekvenser. Tre fjärdedelar av världens flyktingar är kvinnor och barn. För att förbättra den nuvarande situationen krävs en kombination av såväl små som stora åtgärder där alla insatser behövs.

Utan ett helhetsperspektiv går vi miste om goda idéer och viktiga pusselbitar. Det har visat sig att kvinnor har en mer hållbar konsumtion och är mer benägna att agera klimatvänligt än vi män. Kvinnor kan vara nyckeln och en drivande kraft i utvecklande av nya och klimatsmarta vardagsinnovationer för ökad effektivisering av energi- och vattenhushållning. Tillsammans gör vi skillnad genom ansvarsfull och hållbar resursanvändning i varje hushåll och på varje arbetsplats.

EU och Europa måste ligga i täten för tillvaratagandet av både kvinnors och mäns idéer, kreativitet och innovationsförmåga för att på bästa sätt klara våra klimatutmaningar. Just kombinationen av kvinnor och män är en kraftfull aktör för förändring och bred delaktighet och är en av förutsättningarna för att garantera mer rättvisa och mer heltäckande strategier. Som flera av mina kollegor också tagit upp är det därför viktigt med t.ex. en ökad kvinnorepresentation i de politiska församlingar som kan påverka dessa förutsättningar bland annat i klimatförhandlingarna.

Just miljö- och klimatfrågorna är högprioriterade för Centerpartiet, och dessutom ett politikområde där de flesta aktörer är överens om att en gemensam lagstiftning behövs. Hur har Johansson agerat där? I frågan om utvinning av skiffergas i EU är Johansson mycket skeptisk, men har accepterat parlamentets position om att det – med stränga

54 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120313+ITEM-009+DOC+XML+V0//SV&language=sv&query=INTERV&detail=2-318-562>>.

55 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2012-0145&language=SV&ring=A7-2012-0049>>.

restriktioner – är upp till medlemsländerna att bestämma över sin egen energiutvinning.⁵⁶ Inför antagandet av den nya ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 uttryckte han sitt stöd för att sätta tre ”ambitiösa mål för klimatpolitiken”. I debatten den 2 februari 2014 uttryckte han sig så här:

Herr talman! Jag kommer i morgon att rösta för tre ambitiösa mål vad gäller klimatpolitiken ... Allra mest angeläget tycker jag att det är med ett tydligt mål vad det gäller förnybar energi. Det är en möjlighet för den gröna näringen att utvecklas och att se energifrågor som en del av utvecklingen i Europa. Det är också en möjlighet för små företag, innovativa företag, att på ett stabilt sätt kunna utvecklas och vara med i förändringen av energiutvecklingen i Europa. Det framställs ibland som om det skulle vara ett problem med ett tydligt mål för förnybar energi. Det är möjligheterna att ge tydliga förutsättningar för den industriella utvecklingen för framtiden som bygger på att vi kan investera i en tydlig framtid. Många av de förnybara källorna är i dag konkurrenskraftiga utan subventioner. Det är därför viktigt med tre tydliga mål.⁵⁷

Detta senare har Johansson också lyft fram i det enda ärende han har varit huvudföredragande i, ett yttrande om ”ett resurseffektivt Europa”.⁵⁸ Där tycks dock något ha inträffat under voteringen, för i den antagna texten är budskapet om att den gröna industrin redan står på egna ben ett annat. I paragraf 5 står det i stället:

Europaparlamentet noterar att användning av indirekt beskattning eller avskaffande av befintliga stöd inte är ett lämpligt verktyg för att öka resurseffektiviteten, eftersom det kan leda till negativa externa effekter i olika sektorer och väcka frågor om social rättvisa. Ökade totala råvarukostnader kan också innebära att investeringarna flyttas ut från Europa.

Johansson har också följt upp miljöfrågorna som en av förhandlingarna för det nya forsknings- och innovationsprogrammet.

Avslutningsvis är jordbrukspolitiken naturligtvis särskilt viktig för Centerpartiet. I enkätsvaren skriver Johansson att han har arbetat för bättre villkor för landsbygden och jordbruket men också för en ”tuffare klimatpolitik, mer regelförenkling och fokus på innovation och företagande”. I avvägningen mellan företagande generellt, och en politik som gynnar jordbrukare har dock Johansson valt det senare. Till exempel röstade han för en förlängning av perioden för interventionsuppköp för

56 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20121121+ITEM-006+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-259-000>>.

57 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20140204+ITEM-018+DOC+XML+Vo//EN&language=en&query=INTERV&detail=2-785-000>>.

58 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONSGML%2bCOMPARL%2bPE-462.765%2b02%2bDOC%2bPDF%2bVo%2f%2fSV>>.

smör och skummjörkspulver,⁵⁹ som innebär att mjörkbönderna kompenseras för mellanskillnaden om priserna faller under en viss nivå. I den mer övergripande frågan om EU:s jordbruksstöd har Centerpartiet än en gång röstat i likhet med samtliga svenska ledamöter, som är djupt kritiska till den europeiska jordbrukspolitiken. I röstförklaringarna är det framförallt direktstöden som C (liksom FP) har röstat emot, medan Centerpartiet kritiserar att stöden till landsbygdsutveckling har dragits ned.⁶⁰

59 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2009-0005&language=SV>>.

60 <<https://www.centerpartiet.se/person/kentjohansson/Dates/2013/11/Landsbygdsutvecklingfore-direktstod/>>.

The Greens/European Free Alliance

Den gröna gruppen är ett resultat av en sammanslagning av två grupperingar: representanter för miljörelser/miljöpartier och partier som representerar ”statslösa nationer” och minoriteter. Ideologiskt lutar gruppen till vänster, dock med en mer postmodern inriktning än exempelvis den socialdemokratiska. De gröna är pacifister, måna om genusperspektiv, motståndare till genmodifierade livsmedel och upphovsrätt. Trots sin ofta EU-kritiska hållning är den gröna gruppen en av parlamentets mest federalistiska, vilket delvis beror på klimatfrågans gränsöverskridande karaktär men också på inflytandet från de antinationalistiska separatistrelser som finns bland partierna.

Den gröna gruppen prioriterar frågor som miljö, livskvalitet och decentralisering. Beskrivningen av den politiska inriktningen är mycket allmänt hållen på hemsidan, men man strävar efter att ”omorientera EU, som i dagsläget överdriver betydelsen av det ekonomiska samarbetet på bekostnad av sociala, kulturella och ekologiska värderingar” och vill se en union grundad på subsidiaritetsprincipen och på solidaritet.⁶¹ Värt att notera är dock att denna subsidiaritetsprincip delvis bygger på andra premisser än de som de svenska partierna brukar utgå ifrån. Bland annat vill De gröna gärna se all-europeiska kandidatlistor till Europaparlamentet,⁶² vilket samtliga svenska partier utom Folkpartiet och Piratpartiet är emot. Den gröna gruppen vill också att EU gör mer på arbetsmarknadsområdet, till exempel genom en ungdomsgaranti, och har varit pådrivande för mer generösa minimibestämmelser för hur föräldraförsäkringen bör vara utformad i EU:s medlemsländer.⁶³

Gruppens syn på ekonomi lutar starkt åt vänster. De gröna är för en Tobinskatt, för hårda finansmarknadsregleringar och strävar efter att stärka ”EU:s sociala dimension” och motsätter sig liberaliseringar av offentliga tjänster, som hälsa och sjukvård.⁶⁴ Den gröna politiken förutsätter väsentligt högre skatter, inte minst för transportsektorn, och massiva investeringar i förnybar energi. Gruppen vill förbjuda shale gas/fracking i hela EU⁶⁵ och är mycket kritisk mot kärnkraft.

Därutöver är hållningen förhållandevis radikal i frågor som rör genus. Bland annat har den gröna gruppen föreslagit att Kommissionen och Rådet ska inkludera ”gender budgeting” i alla policyförslag.⁶⁶ I en rapport skriven av Raül Romeva om ”genderspekter på den ekonomis-

61 < <http://www.greens-efa.eu/about-us/48-who-we-are.html> >.

62 < <http://www.greens2014.eu/en/rights-democracy/introduction/europe-wide-lists-for-elections.html> >.

63 < <http://www.greens2014.eu/en/economy-jobs/introduction/safety-of-pregnant-and-breast-feeding-workers.html> >.

64 < <http://www.greens2014.eu/en/economy-jobs/introduction.html> >.

65 < <http://www.greens2014.eu/en/food-environment/introduction/risks-of-shale-gas-extraction.html> >.

66 < <http://www.greens2014.eu/en/economy-jobs/introduction/gender-aspects-of-the-economic-downturn-and-financial-crisis.html> >.

ka nedgången och finanskrisen”⁶⁷ satte De gröna också ett mål för att löneskillnaderna mellan könen skulle vara uttraderade till 0,5 procent till 2020, ett mål som man inte lyckades få majoritet för i parlamentet – och som Europaparlamentet inte heller har någon lagstiftande befogenhet att driva.

MILJÖPARTIET

Miljöpartiet har gjort en anmärkningsvärd resa, från benhårt utträdeskrav till att nyligen föreslå en frivillig europeisk Tobinskatt, där medlen inte går tillbaka till medlemsländerna utan ska in i EU:s budget för att sedan användas till gröna investeringar, med mera. Det måste betecknas som en extrem, och för svensk partipolitik unik positionsflyttning – från att motsätta sig överstatlighet per se, till att acceptera egna medel. Detta gäller särskilt som Miljöpartiet på andra ställen i Europaprogrammet med kraft vänder sig emot en överstatlig beskattningsrätt.

I grunden identifierar sig dock Miljöpartiet som ett decentralistiskt parti, och Europaprogrammet innehåller flera skrivningar om behovet av att kontrollera att ”EU inte fattar beslut utanför sina egna befogenheter”.⁶⁸ Partiet är mycket tydligt kritiskt till en mer federalistisk utveckling, och kräver att Sverige begär ett formellt undantag från kravet på att införa euron.

Däremot finns områden som Miljöpartiet anser kräver tätare samarbete. Dels gäller detta naturligtvis klimatfrågan, där partiet precis som den europeiska gruppen vill se en ”Green new deal”, bindande mål för utsläppsminskningar och andel förnybart bränsle. Men det finns andra, kanske mindre givna områden där Miljöpartiet också vill se mer gemensam lagstiftning. Det handlar bland annat om att man har sållat sig till Socialdemokraterna genom att kräva att ett socialt protokoll införs i EU-fördraget, liksom att man ställer sig bakom EU:s ungdomsgaranti – annars ett ganska påtagligt ingrepp på arbetsmarknadsområdet. Miljöpartiet förespråkar också kvotering, både i politiken och i näringslivet. På flera politiskt känsliga områden vill Miljöpartiet också se harmoniserad lagstiftning enligt svensk modell, som den svenska sexköpslagen samt fler pappamånader.

Detta markerar en tydlig förändring från hur det lät när Carl Schlyter toppade listan 2009. Då genomsyrades politiken av en utpräglat EU-kritisk linje, inte bara i retoriken utan även i synen på vilka sakpolitiska områden EU bör driva på för mer av gemensamma lösningar. Med den nya politiska inriktningen har Miljöpartiets hållning närmast sig den europeiska gruppens i flera väsentliga avseenden.

67 2009/2204(INI).

68 <http://www.mp.se/sites/default/files/eu-valmanifest_140302.pdf>.

ISABELLA LÖVIN

”I fyra år har hon suttit här. Inte som representant för svenska folket, även om det kanske står så på visitkortet. De hon jobbar för heter Anguilla, Gadus morhua, Salmo salar. Ålen, torsken och laxen. Ingen i hennes stab låtsas ens om att hon bryr sig om något annat. Cyperns bankskatt? Kommer tycka som gruppen. Bankunion? Samma sak. Andra ärenden? Har inte tid.”⁶⁹

Isabella Lövin anses vara en av Sveriges mer inflytelserika politiker i Europaparlamentet – kanske till och med den mest inflytelserika, att döma av majoriteten av de enkätsvar jag har fått in. Det råder enighet om att Lövin har kommit en bra bit på väg att uppfylla sitt vallöfte om att i praktiken lägga om stora delar av EU:s hårt kritiserade fiskeripolitik. De fyra betänkanden som Lövin har ansvarat för för Europaparlamentets räkning är tunga – på ett område där Europaparlamentet har medbestämmande och i en fråga som tillmäts stor politisk betydelse. I stor utsträckning beror detta förhållande på att fiskeripolitiken är den enda fråga Lövin har engagerat sig i.⁷⁰

Sett ur ett inre marknadsperspektiv kan man se Lövins politik från två vinklar. För det första är det, precis som författaren till det ovan citerade reportaget i tidskriften Fokus konstaterade, en svindlande resa för ett parti som fram till nyligen helt ville lämna unionen. I Isabella Lövin fick Miljöpartiet i stället en kandidat som ”genast började bedriva den kanske mest aggressiva överstatliga politik man kan hitta i Bryssel”.⁷¹ Till Frankrike, Irland och Spaniens stora förtret tvingar EU nu fram hårdare kvoter, totalstopp mot ålfiske och slopade subventioner till de storskaliga fiskeflottor som anses vara huvudorsaken till överfisket. För den som anser att just miljöpolitiken är ett område där den europeiska nivån tillför ett mervärde är det okontroversiellt. För den som däremot anser att det är upp till det irländska parlamentet att besluta över ålfisket i de irländska insjöarna är det kanske mer problematiskt.

Ur ett marknadsekonomiskt perspektiv kan man konstatera att Lövins politik både är riktig, och i någon mån direkt fientlig. För fiskeindustrin är den givetvis problematisk. Givet de ekonomiska värden som står på spel – fiskerinäringen är en stor, och betydelsefull industri, inte minst i många krisdrabbade sydeuropeiska länder – är det också märkligt att den offentliga kritiken mot Lövin har varit så lågmäld.

En tänkbar förklaring till detta är förstås att det beror på att Lövins politik åtnjuter ett stöd över blockgränserna: att Lövin har lyckats skapa en majoritet för sin politik i parlamentet beror till stor del på att även Christofer Fjellner (M) har velat slåss för den, och lyckats övertyga en majoritet i den konservativa gruppen att byta fot. Även liberaler

69 <<http://www.fokus.se/2013/04/aktivisten-i-stimmen/>>.

70 <http://isabellalovin.com/wp-content/uploads/2014/01/Seger-for-ett-hallbart-fiske_2014-01.pdf>.

71 <<http://www.fokus.se/2013/04/aktivisten-i-stimmen/>>.

och brittiska konservativa ledamöter uppskattar att den också utgör en krigsförklaring mot den subventionspolitik som har varit bärande i EU. När den europeiska fiskeri- och havsfonden skulle debatteras konstaterade Lövin:

Bland de förslag vi har finns 100 000 euro till överlåtelse av business, vi har ytterligare 100 000 euro till starta-upp-bidrag. Lägg till det 80 000 euro för nybyggnationsstöd och ytterligare lite till att byta motorer. Jag tror inte att Europas skattebetalare tycker att det här är väl använda pengar.⁷²

Frågans blocköverskridande karaktär innebär också att hon i mindre utsträckning än andra ledamöter som tillhör svenska oppositionspartier har haft anledning att göra inrikespolitik av sina frågor. Eskil Erlandsson har företrätt en mycket näraliggande linje i Rådet. I en artikel berömmar hon till och med Sveriges agerande (om än med brasklappen att det skett genom ”beslut i Riksdagen”).⁷³ I sina artiklar i svensk press – är tonen mer konfrontatorisk när ämnet är klimatpolitiken, i synnerhet i de fall hon skriver tillsammans med Åsa Romson. Ändå råder en närmast total samsyn bland alla de svenska Europaparlamentarikerna om den fiskeripolitik Miljöpartiet företräder i EP.

I en enda fråga har Lövin kritiserats, och det är inte för fiskeripolitiken, utan av svenska kollegor i samma grupp: Piratpartiet. Piratpartiet har nämligen förmått den gröna gruppen i Europaparlamentet att acceptera deras hållning i upphovsrättsfrågor; en hållning som Lövin inte delar. I en skriftlig förklaring efter en omröstning kring ett kontroversiellt betänkande gick hon emot grupplinjen – och Piratpartiet – med följande motivering:

Jag valde, liksom flera andra i Gröna gruppen, att stötta Gallo-betänkandet eftersom jag som journalist och författare, född i en konstnärsfamilj, anser att det är oerhört viktigt att åtgärda problemen med ett ökat intrång i immaterialrätten. Utan möjligheter till skäliga inkomster för konstnärer, författare, kompositörer, filmare, fotografer och musiker får vi ett kulturellt och intellektuellt urholkat samhälle, långt ifrån den gröna, kulturella tillväxtpotential som jag anser är ett fundament för en grön ideologi.⁷⁴

Lövin har pekats ut som en av dem som hårdast kämpade emot Christian Engströms kampanj för att få med sig den gröna gruppen i kampen

72 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20131022+ITEM-018+DOC+XML+Vo//DA&language=da&query=INTERV&detail=2-665-000>>.

73 <[http://www.bltsydostran.se/opinion/debatt_blt/en-historisk-chanstill-ett-hallbart-fiske\(3841940\).gm](http://www.bltsydostran.se/opinion/debatt_blt/en-historisk-chanstill-ett-hallbart-fiske(3841940).gm)>.

74 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100922+ITEM-006+DOC+XML+Vo//MT&query=INTERV&detail=3-860>>.

mot upphovsrätten. Lövin förlorade den kampen, om än i ”en ovanlig omröstning där man inte såg en klar majoritet”.⁷⁵

Denna fråga, i kombination med diskussionen om att slopa subventionerna, tar avstamp i liberala ståndpunkter. Men det finns också andra frågor där Lövin tydligt hamnar på den andra sidan blockgränsen, och där röstförklaringar och debattinlägg vittnar om avvägningsfrågor. Det handlar dock enbart om en handfull frågor – Lövins fokus har varit entydigt. Men när Europaparlamentet exempelvis skulle debattera frågan om en finanspolitisk union⁷⁶ uttryckte Lövin tillsammans med Carl Schlyter en stor skepsis mot hela EU:s ekonomiska politik, i ganska långtgående termer:

Avtalet för en finans-/skatteunion ger upphov till parallella strukturer vilket oroar oss bl.a. på grund av de problem som detta kan skapa, såsom brister i den demokratiska kontrollen, juridisk osäkerhet och ett mångfaldigande av överstatliga strukturer. Snabba beslut över huvudet på folk, utan förankring och diskussion i parlament eller med folket, avhjälp inte krisen utan ökar avståndet mellan folket och deras politiker. Men trots att vi håller med om delar av den kritik mot det internationella avtalet som resolutionen tar upp kan vi ej stödja resolutionen i sin helhet eftersom vi inte kan ställa upp på de lösningar som föreslås, såsom en fördjupad ekonomisk konvergens, stabilitetsobligationer samt en skatteunion. Krisen är större än euron, det handlar om en kris för hela det ekonomiska system som EU bygger på, och förslagen löser inte grundproblemen med detta system utan kan i bästa fall endast skjuta problemen på framtiden. Tillväxtfrämjande åtgärder byggda på lånade pengar leder till en ständig spiral av ökade lån, ökade räntebetalningar och därmed ökande krav på tillväxt för att betala räntor och skapa arbete. Detta leder obönhörligen till upprepade kriser och kollapser, med svåra sociala följder vid kollapser och ökad resursförbrukning när ekonomin växer. Vi lägger därför ned vår röst.

Ett annat intressant exempel är Tanja Fajons rapport om viseringslättnader för tredjelandsmedborgare.⁷⁷ Trots att Miljöpartiet är en av de mest pådrivande rösterna för mer öppna gränser valde Isabella Lövin att lägga ned sin röst, då det förekom ändringsförslag som krävde biometriska data i pass.⁷⁸ Lövin valde också att lägga ned sin röst när Europaparlamentet skulle rösta om den nya kommissionen, och frångick därmed grupplinjen:

75 <<http://www.europaportalen.se/2011/10/gront-brak-om-fildelning-och-upphovsratt>>.

76 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=MOTION&reference=P7-RC-2012-0003&language=SV>>.

77 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2009-0042&language=SV>>.

78 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20091112+ITEM-011+DOC+XML+Vo//SV&query=INTERV&detail=4-113>>.

Jag instämmer i kritiken mot proceduren vid nominering av kommissionen, så som förklaras i resolutionen från De gröna, i synnerhet bristen på insyn, att medlemsstaterna väljer sina kandidater enligt inhemska politiska hänsynstaganden istället för enligt deras lämplighet och bristen på möjlighet att förkasta någon enskild kandidat. Jag kunde dock inte rösta mot hela kommissionen, eftersom de nominerade kommissionsledamöterna för sådana absolut avgörande och viktiga frågor som klimat, miljö, utveckling, humanitärt stöd, jordbruk och fiske, framstod som mycket kompetenta och engagerade. Därför avstod jag från att rösta om den nya kommissionen.

CARL SCHLYTER

Om Isabella Lövin framstår som mer av en tjänsteman än som en politiker, framstår Schlyter snarare som en demagog – eller predikant. Schlyter intar konsekvent en mycket tillväxtkritisk position och har ägnat en ansevärd del av sitt parlamentariska arbete åt att verka för att höja skatterna på energi, alkohol och tobak, åt skärpningar av livsmedels- och djurskyddslagar, förbud mot kemikalier och en lång rad inlägg där udden riktats mot företag och företagande – särskilt det storskaliga.⁷⁹ Han har varit mycket kritisk mot EU:s handelsavtal och utesluter helt möjligheten att kombinera marknadsekonomi med en politik för ett hållbart samhälle:

Vi har en helt ohållbar ekonomi som är helt byggd på icke-förnybara resurser, och en kraftig omställning till en grön ekonomi betyder inte grön tillväxt. Grön tillväxt är en illusion som bygger på helt orealistiska bilder av resurseffektivisering. Det är helt omöjligt att uppnå, och därför behöver vi en annan ekonomi som i verkligheten är grön.⁸⁰

Som en av de svenska veteranerna i Europaparlamentet – Schlyter har suttit sedan 2004 – har han också haft tid att arbeta upp ett förtroende inom en grupp som nog sammantaget får betraktas som mer vänsterorienterat än det svenska Miljöpartiet. Under den gångna mandatperioden har han haft ansvar för två betänkanden för Europaparlamentets räkning, båda i lagstiftning där Europaparlamentet har medbestämmande, och varit skuggföredragande för gruppens räkning i ytterligare sju. Det första betänkandet, som rör skärpta krav på fartygsägare vid båtskrotning (dagens system beskrivs i motiveringen som ”ett marknadsmisslyckande”, och som ”kapitalism i sin renaste form”⁸¹) lyckades Schlyter baxa igenom i plenum. Det andra, som behandlar bilaterala investeringsavtal mellan medlemsstater och tredjeländer under över-

79 Schlyter har gett ut ett antal idéskrifter som tydligt redovisar grunderna för hans syn på ekonomi och samhälle. Dessa finns på <<http://www.mp.se/om/carl-schlyter/broschyrer>>.

80 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120705+ITEM-008+DOC+XML+Vo//LT&query=INTERV&detail=4-036-000>>.

81 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0132+0+DOC+XML+Vo//SV>>.

gångstiden efter Lissabonfördraget, blev däremot ett misslyckande. Schlyter kunde inte skapa en politisk majoritet i parlamentet för sitt förslag, och avsåg sig därmed ansvaret efter omröstningen, med hänvisning till att både Europaparlamentet och Rådet till slut hamnade i positioner som stod för långt ifrån Schlyters ursprungliga förslag:

Fru talman! Jag är föredragande för betänkandet om bilaterala investeringsavtal under övergångstiden efter Lissabonfördraget, och efter noggrant övervägande av parlamentets omröstning och rådets förslag skulle jag vilja dra mig tillbaka som föredragande för detta betänkande eftersom både rådets och parlamentets position så ensidigt gynnar investerarnas intressen och inte tar hänsyn till behovet av transparens. De gamla medlemsstaterna tar dessutom inte hänsyn till de nys behov av nya avtal, och investerarnas rättigheter balanseras inte på något sätt av miljökrav, sociala krav och andra rättsliga krav. Därför känner jag att jag inte kan försvara parlamentets position och inte heller leda dessa förhandlingar till ett framgångsrikt resultat, så jag ber därför att få överlämna uppdraget som föredragande till ordföranden i utskottet.⁸²

Därutöver har Schlyter varit föredragande för två yttranden och skuggföredragande för tre. I en klar majoritet har förslagen handlat antingen om att skärpa existerande restriktioner, om att införa nya förbud, eller som i fallet med livsmedelsmärkning införa hårdare krav. Att notera är också att Schlyter, i egenskap av skuggrapportör för den gröna gruppen, var den enda svenska parlamentarikern som inte röstade för ett fullständigt undantag från tillsatsregler vad gällde snuset. Tillsammans med Socialdemokraterna röstade Schlyter även för ett fortsatt förbud mot snus utanför Sverige.

Sammantaget finns här tre aspekter som är värda att särskilt lyfta fram. För det första har Schlyter helt i enlighet med både Miljöpartiets nationella, och den gröna gruppens europeiska politik, fört en tydligt frihetlig agenda i frågor som rör öppenhet och integritet. I debatter om antiterrorismlagstiftning har han agerat blåslampa och återkommande krävt att få ta del av konsekvensanalyser och proportionalitetsbedömningar. Han har också, som noteras ovan, varit starkt kritisk mot bristen på insyn och transparens i både de europeiska institutionernas arbete och i de förhandlingar som sker i samband med att internationella avtal ingås. Värt att notera är också huggsexan om ACTA-avtalets magplask. I sitt enkätsvar beskriver Schlyter sin insats så här:

Jag är mest stolt över att ha stoppat ACTA-avtalet som skulle ha försvårat tillgång till mediciner samt grön teknik för fattiga länder. Jag drev

ärendet i början i ett vakuum med ACTA-bloggen men sedan tog det fart och EU-parlamentet stoppade det.

För det andra intar Schlyter ofta en förhållandevis splittrad position i subsidiaritetsfrågan. I en resolution om vikten av att bekämpa skattefusks valde Schlyter att rösta för, trots att den innehöll skrivningar om en harmoniserad skattelagstiftning som Miljöpartiet uttryckligen vänder sig mot.⁸³ Däremot röstade han mot ett betänkande som just berörde vikten av att EU respekterar subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen, med motiveringen att det innehöll skrivningar om att skärpa kravet på konsekvensbedömningar i lagstiftningsprocessen som skulle kunna sätta otillbörliga ramar för det politiska spelutrymmet.⁸⁴ När det kommer till reklam och livsmedel tycks det däremot inte finnas några gränser eller problem med att EU-lagstiftningen trumfar den nationella. Schlyter var en av de drivande för att införa ett EU-förbud mot reklam för bröstmjölk ersättning⁸⁵ och har ägnat sig åt något av ett skyttegravskrig vad gäller hälsopåståenden och möjligheter att marknadsföra livsmedel. Här får man nog betrakta linjen som radikal: i Schlyters EU får bröstmjölk ersättning inte kallas för något annat än ”torkad mjölk med tillsatser”⁸⁶ och en pastatillverkare ska inte få skriva att kroppen också behöver kolhydrater, även om det är riktigt. Som Schlyter själv uttryckte saken i en debatt:

Även om Efsa har undersökt och sagt att det är sant, tycker jag att Kommissionen, parlamentet och ministerrådet borde ha tagit sitt ansvar och sagt att det är visst så sant, men det är ett meningslöst påstående som inte borde få finnas.⁸⁷

Men här finns förstås också exempel på en mer restriktiv linje. I sitt enkätsvar betonar han att det finns frågor där hans syn på subsidiaritet, som Schlyter beskriver som ”decentralistisk”, skiljer sig från gruppens:

Den gröna gruppen i EU-parlamentet står för en mer federalistisk syn på EU-samarbetet än vad jag och svenska Miljöpartiet står för men är samtidigt förankrad i lokaldemokrati. Så svaret på frågan är både ja och nej, gröna gruppen delar vår decentralistiska grundsyn men anser att detta kan kombineras med att EU ska få makt över fler politikområden

83 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120419+ITEM-007+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=4-388-000>>.

84 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20140204+ITEM-009-15+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=2-362-000>>.

85 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120614+ITEM-006+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=4-020-000>>.

86 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120614+ITEM-006+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=4-046-000>>.

87 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20131007+ITEM-015+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=1-081-000>>.

och få mer att säga till om. Därför röstar jag i vissa frågor annorlunda än den gröna gruppen, det gäller till exempel EU:s beskattningsrätt, så kallade egna medel.

När Europaparlamentet skulle rösta om Socialdemokraternas hjärtebarn – EU:s ungdomsgaranti – som även den gröna gruppen omfattar, lade också Schlyter ned sin röst med direkt hänvisning till att ”det är inte EU:s kompetens” – ett intressant ställningstagande i dag, då detta är ett krav som Miljöpartiet nu har med i sin EU-plattform.⁸⁸ I en röstförklaring skrev han också tillsammans med Isabella Lövin om sina skäl för att rösta nej till ett betänkande om ett reviderat direktiv för föräldraledighet:

Vi anser att utvecklad lagstadgad föräldraledighet är av yttersta vikt för varje land, men ville i slutomröstningen inte rösta ja till parlamentets lagförslag eftersom det stred emot flera för oss mycket viktiga principer. För det första vill förslaget införa obligatorisk sex veckors ledighet för bara mamman.

Vi anser att föräldrar ska kunna välja själva hur de ska ta ut sin föräldraledighet, och att förslaget skulle innebära ett steg i fel riktning för jämställdheten i Sverige. För det andra anser vi inte att det är rimligt att lägga nivån på föräldrapenningen till 100 % av lönen. För Sveriges del skulle det kunna leda till att man tvingas minska på föräldraförsäkringens längd för att finansiera ett sådant kostsamt system. Vi är av åsikten att utformningen av socialförsäkringssystemen är en fråga för de nationella parlamenten.⁸⁹

Detta betänkande gick dock igenom, om än med en mycket knapp center-vänstermajoritet.⁹⁰ I dag har den lyfts in i Miljöpartiets EU-plattform.

Mot bakgrund av Carl Schlyters grundmurat negativa hållning till EU-projektet är det anmärkningsvärt hur ofta han använder sin möjlighet att uppmärksamma Kommissionen på företeelser i Sverige som han ogillar, och där han uppmanar eller kräver att EU går in och korrigerar. Det handlar inte bara om miljö- eller djurskyddsfrågor – den svenska vargpolitiken, till exempel, utan om en bred palett frågor av mer ideologisk och ibland partipolitisk art. I muntliga eller skriftliga frågor har han begärt information om hur Kommissionen avser skärpa statsstödsreglerna med anledning av ett arenabygge i Uppsala,⁹¹ och frågat

88 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20130116+ITEM-009-11+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-208-544>>.

89 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20101020+ITEM-007+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-371>>.

90 <http://www.sieps.se/sites/default/files/2013_15epa.pdf>.

91 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2013-004695+o+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

Kommissionen om den tidigare moderata biståndsministern Gunilla Carlsson och hennes statssekreterare hade rätt att använda biståndsmedel för sina egna löneutbetalningar.⁹² Schlyter har även uppmanat Kommissionen att inleda en granskning av det kontroversiella bygget av sjukhuset Nya Karolinska i Stockholm⁹³ och ifrågasatt om Sverige får använda statliga pengar för att sälja JAS Gripen-plan.⁹⁴

PIRATPARTIET

Piratpartiet betraktas av många som ett enfrågeparti, som fick sitt stora genombrott i samband med den omfattande debatten om FRA:s signalspaning. I partiets egen definition är man dock inte ett enfrågeparti utan ett ideologiskt neutralt *fokusparti*⁹⁵ som främst intresserar sig för upphovsrätt och mänskliga rättigheter. Redan i valkampanjen deklarerade partiet att det var profilfrågorna som skulle prioriteras – i utbyte skulle Piratpartiet rösta med den politiska gruppen i alla andra frågor. I full enlighet med sin öppenhetsagenda har Christian Engström resonerat öppet om denna strategi på sin blogg. Där framkommer att man har studerat Junilistans uppgång och fall, och dragit lärdomar:

*Exemplet Junilistan visar hur dåligt det fungerar att försöka påverka utan att vara med i en starkt sammanhållen grupp. De gick med i en av smågrupperna för blandade EU-kritiker (Ind/Dem), och har väl i princip inte hörts av sedan dess. Junilistans syn på vad som behöver göras med EU är såvitt jag förstår mer eller mindre identisk med Piratpartiets, så jag skulle verkligen ha velat att de skulle ha lyckats. Men jag känner inte till en enda positiv förändring som de faktiskt har lyckats genomföra, så det är tydligt att strategin att gå med i en liten och löst sammanhållen grupp inte har fungerat. Därför har vi lärt oss av deras misstag, och tänker inte göra det själva.*⁹⁶

Framförallt handlar det om att Piratpartiet insåg att den som är alltför principfast kommer att ha små möjligheter att få genomslag, och att Europaparlamentet som institution förutsätter en hög grad av pragmatism.

För att göra en lång historia kort handlar mycket av spelet i europaparlamentet om att kohandla med representanter för de andra partigrupperna. ”Mjölkkvoter” var det exempel som Eva använde – en fråga som både hon och resten av den gröna gruppen (tror jag) egentligen skiter

92 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2013-010926+o+DOC+XML+Vo//SV>>.

93 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2010-3847+o+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

94 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2009-4897+o+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

95 <<http://www.europartv.europa.eu/sv/player?pid=2c496f4f-5a1f-4758-99cb-c687fcc63cd4>>.

96 <<http://christianengstrom.wordpress.com/2008/12/21/mer-om-piratpartiets-eu-strategi/>>.

fullständigt i. Men för vissa andra ledamöter (från vissa jordbruksdistrikt) är det de enda de bryr sig om. För att övertala dem att rösta mot mjukvarupatentdirektivet, var enda sättet att lova att stödja dem i någon annan omröstning om just mjölkkvoterna.

Engström fortsätter:

Och att kohandla till höger och vänster är ingenting som man kan göra på egen hand. Dels blir man inte särskilt intressant för andra att förhandla med om man bara representerar sig själv. Dels innebär det ju att man i så fall måste sätta sig in åtminstone hjälpligt i alla andra frågor för att kunna förhandla om dem, och det kan jag inte se hur man skulle kunna klara ensam. Man måste ingå i en grupp som jobbar tillsammans och delar upp frågorna.

Har då ett parti som fokuserar så snävt någon uppfattning om exempelvis subsidiaritet – eller EU i stort? På hemsidan beskriver man sin mission så här:⁹⁷

Vi vill använda Sveriges medlemskap i EU till att arbeta för rättssäkerhet och integritet, för att information ska få flyta och spridas fritt och för att säkra en billig och väl fungerande digital infrastruktur för alla unionens invånare. Tyvärr verkar EU alltför ofta i motsatt riktning. Data-lagringsdirektivet har vridit övervakningshysterin ett ytterligare varv, och IPRED har beväpnat upphovsrättsindustrin i deras jakt på kulturdelande ungdomar. Till stor del beror sådana beslut på att EU inte är tillräckligt öppet och demokratiskt. Komplicerade beslutsstrukturer ger stort inflytande åt tjänstemän och lobbyister.

Majoriteten av Piratpartiets ståndpunkter i frågan om hur EU ska styras överensstämmer helt med de övriga partiernas: ”Politiska beslut ska fattas så nära dem som berörs som möjligt”, det krävs mer ”transparens och öppenhet” och man vill ge ”mer makt över EU-politiken till folkvalda representanter”. På två punkter intar man dock en mer konkret hållning. Dels kräver partiet ett helt nytt EU-fördrag, som ska godkännas både genom en folkomröstning i hela EU och av nationella parlamentsbeslut. Piratpartiet vill inte heller att Sverige ska införa euron som valuta, då en valutaunion ”kräver en samordnad ekonomisk politik och det inte i dag finns några demokratiska, transparenta mekanismer för att skapa en sådan”, enligt Engströms enkätsvar.

Just upphovsrättsfrågorna är också sällsynt tacksamma som fokus för ett parti utan ideologisk hållning, eftersom de ofta ligger inbäddade i teknisk, och ganska svärgenomtränglig lagstiftning. Den som behärskar materialet och har ett informationsövertag kommer därför att ha

stora fördelar i ett parlament som röstar om allt mellan himmel och jord.

Har då Piratpartiet lyckats använda sig av denna fördel? På sin hemsida⁹⁸ sammanfattar Piratpartiet sina viktigaste segrar så här:

- Slagits för att motverka de stora teleoperatörernas monopol på internet- och telekommunikation, och arbetat för högsta möjliga hastigheter för Europas internetsatsningar.
- Drivit på för att ett bindande direktiv ska garantera att bibliotek, museer och arkiv ska ha rätt att digitalisera och publicera ”herrelösa verk”, dvs sådana där det inte går att spåra och kontakta upphovsmanen.
- Jobbat mot SWIFT-avtalet, som ger amerikanska myndigheter tillgång till alla européers banktransaktioner.
- Fått igenom ett undantag i varumärkeslagstiftningen, som uttryckligen säger att den som äger ett varumärke aldrig kan förbjuda andra att använda det i konstnärliga verk, samhällskritik, produktjämförelser och recensioner.
- Arbetat för att göra EU-parlamentets ställningstaganden om allas tillgång till forskningsresultat kraftfullare, och sett till att parlamentet kräver tydlighet och transparens kring patent och rättighetskydd för forskningsresultat.
- Varit med och tvingat fram betydligt större transparens för insamlingsällskap (till exempel STIM och Copyswede), och att alla kreatörer ska få rätt att sprida sina verk under fria och öppna licenser.

CHRISTIAN ENGSTRÖM

Precis som Isabella Lövin har Christian Engström fokuserat uteslutande på att försöka förankra och förändra i hjärtefrågorna, och i övrigt är det knapert med synliga parlamentariska avtryck. Han har inte varit huvudansvarig för något betänkande under mandatperioden. Däremot har han varit skuggrapportör för gruppens räkning i elva betänkan, med fokus på patent, immaterialskydd och informationssäkerhet och varit föredragande för ett yttrande över ”sakernas internet”.⁹⁹

På sin blogg skriver Engström utförligt om sitt parlamentariska arbete, och att döma av posterna har han fokuserat mycket på att bygga allianser och förankra Piratpartiets frågor i huset, som enligt flera har ökat i betydelse under mandatperioden. För den europeiska piratrörelsen har de två svenska mandaten spelat stor roll för möjligheterna att mobilisera kampanjer när lagförslag som berör deras profilfrågor kommer upp på dagordningen. Vidare har Engström engagerat sig i det svenska snuset. Och han har skrivit en egen nätbibel – ”A Kopimist

98 <<http://euval2014.piratpartiet.se/piratpartiets-arbete-i-eu/>>.

99 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONSGML%2bCOMPARL%2bPE-439.302%2bo2%2bDOC%2bPDF%2bo%2f%2fSV>>.

Gospel”¹⁰⁰ som nog får sägas tillhöra de mer excentriska inslagen bland befintliga principprogram.

Sedan några månader tillbaka är integritetsfrågan än en gång ett hett ämne i Europaparlamentet, inte minst sedan avslöjandena om den amerikanska underrättelsemyndigheten NSA:s data- och telefonövervakning briserade. Christian Engström har varit starkt pådrivande för att Europaparlamentet som församling ska uttala sig för att ge den avhoppade NSA-medarbetaren, och ”visselblåsaren” Edward Snowden asyl. Det är i sig ett uttryck för en intressant tolkning av subsidiaritetsprincipen: att pröva asyl brukar vara upp till en domstol, inte en politisk församling. Och det brukar ske på nationalstatsnivå.

Det är svårt att hitta ett tydligt röstmönster när man följer Piratpartiet i enskilda ställningstaganden utanför de frågor som ledamöterna profilerar sig i, mer än att man har hållit ingått avtal och röstat med den gröna gruppen i de flesta omröstningarna. Till skillnad från de flesta andra parlamentariker har inte heller Engström skrivit särskilt många röstförklaringar som kan belysa hur han har resonerat i de hundratals frågor han har tagit ställning till som inte har rört upphovsrätt, digitala och mänskliga fri- och rättigheter eller snus. Givet att han från början varit tydlig med att hans ställningstaganden i dessa fall inte är hans egna är det inte heller så konstigt.

Ibland har dock Engström röstat för förslag som ter sig särdeles svårförenliga med en kritisk syn på maktöverföring från nationell till överstatlig nivå. Han röstade exempelvis för en resolution om subventionerat boende för låginkomsttagare i en mycket långtgående resolution¹⁰¹ och, kanske mer uppseendeväckande, för ett betänkande om en skatt på finansiella transaktioner som uttryckte en vilja att låta skatten gå direkt in i EU:s budget – det vill säga en EU-skatt.¹⁰² Dessutom röstade Engström för ett betänkande om att ”förstärka EMU:s sociala dimension”, vilket ter sig märkligt om man är emot en gemensam valuta, samt för två kontroversiella betänkanden från jämställdhetsutskottet: en rapport som bland annat ville reglera när nyblivna mödrar ska få återgå till yrkeslivet¹⁰³ och en resolution som stöder kvotering till bolagsstyrelser.¹⁰⁴

AMELIA ANDERSDOTTER

Amelia Andersdotter har, i likhet med Kent Johansson, inte suttit hela mandatperioden. Det var först efter att Lissabonfördraget hade trätt i kraft som Piratpartiet fick två mandat. Som ny – och rekordung – leda-

100 <<http://christianengstrom.files.wordpress.com/2013/01/a-kopimist-gospel-book-1.pdf>>.

101 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2013-0155&language=SV>>.

102 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2012-0217&language=EN&ring=A7-2012-0154>>.

103 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2010-0032&language=EN>>.

104 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0041&language=EN>>.

mot har hon dock fått ett betydande ansvar i frågor som rör främst den inre marknaden, samt något oväntat: spårning av rymdskrot.¹⁰⁵ I de flesta fall handlar de immaterialrättsliga frågorna om att harmonisera lagstiftningen, och där har integritetsaspekter kring exempelvis personuppgiftsskydd varit vanligt förekommande. Andersdotter har också varit engagerad i det omdebatterade telekompaketet.

Andersdotter synes vara mindre EU-kritisk än sin kollega Christian Engström. I den svenska debatten har hon kritiserat regeringen för att arbeta emot den ”väl underbyggda lag till integritetens fördel – data-skyddsförordningen – som föreslogs av EU-kommissionen 2012”.¹⁰⁶ I frågor om en ”digital inre marknad” har Piratpartisterna varit pådrivande för mer integration – Andersdotter har till och med frågat Kommissionen om hur nationella IT-försvarskampanjer kan motverka att en sådan realiserar och beklagat ”medlemsstaternas oenhetliga tillämpning av återbetalningsrätten och den varierande kvaliteten på deras tvistlösningsmekanismer”¹⁰⁷. Piratpartiet har också arbetat för det pristak på roaming – det vill säga mobilsurfande utomlands – som EU numera har infört.

I likhet med sin kollega verkar Amelia Andersdotter röra sig ganska fritt mellan grupperna. I hjärtefrågan ”nätneutralitet”, som kollega Engström beskriver som ”vår tids näringsfrihet”, har exempelvis Amelia Andersdotter bildat allians med det brittiska Torypartiet.¹⁰⁸ Denna samsyn lär dock inte bestå kring exempelvis behovet av mer av europeisk lagstiftning gällande exempelvis bolags- och transaktions-skatt, där Andersdotter för gruppens räkning har anklagat Rådet och medlemsländerna för att hålla emot:

Herr talman! Vi behöver reformera den europeiska bolagsrätten. Fragmenteringen i den europeiska bolagsrätten och skatterätten skapar idag situationen att det främst är medlemsstaterna som verkar konkurrera på den europeiska marknaden, snarare än företag som konkurrerar med varandra om kunder.

Vi behöver också rätta till situationen att företagen använder den här fragmenterade lagstiftningen för extensiv skatteplanering. Vi vet från diskussionen om revisions- och transparensdirektiven att många medlemsstater och företag har gjort stort motstånd mot revision på projektbasis och i stället riktat in sig på att redovisa sina investeringar på nationsbasis. Det skapar mycket stora risker för att tillgångar flyttas från Europeiska unionen till skatteparadis i tredjeländer och det är en situation som inte kan åtgärdas främst på grund av att medlemsländerna gör motstånd.

¹⁰⁵ <105>.

¹⁰⁶ Sydsvenskan 131122.

¹⁰⁷ <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2013-005127+0+DOC+XML+V0//SV>>.

¹⁰⁸ <<http://christianengstrom.wordpress.com/2014/02/16/natneutralitet-ar-var-tids-naringsfrihet/>>.

Jag är framför allt orolig för att ministerrådets reaktioner på förslagen från parlamentet generellt sätt är dåliga. Vi har i samband med transaktionsskatten och den konsoliderade skattebasen sett att så fort parlamentet tar ett beslut i rätt riktning så försöker ministerrådet hindra det. Jag ställer mig naturligtvis frågan hur vi kan åtgärda det från parlamentets sida och vad kommissionen kan göra för att få ministerrådet att upphöra med sin motsträvighet.¹⁰⁹

I en artikel på Europaportalen hävdar hon också bestämt att det är ett håån mot demokratin – och ”Europaparlamentets öppna och transparenta beslutprocesser” – att Anders Borg, som är vald av svenska väljare, inte vill acceptera ett förslag som har framförts av en majoritet i Europaparlamentet.¹¹⁰ Detta är dock ett av få ställningstaganden som med någon lätthet låter sig placeras på en ideologisk skala, och det är svårt att förstå varför just en transaktionsskatt motiverar ett avsteg från den vanliga principen att bara fokusera på hjärtefrågorna: detta har ingenting med informationsfrihet eller integritet att göra.

Troligen ska man nog snarare se det som ett uttryck för den piratpartistiska kritiken mot ett lagstiftningsarbete som åsidosätter de folkvalda i alltför hög utsträckning. Denna drivkraft genomsyrade även det som beskrivs som den främsta politiska skalpen under mandatperioden: det förkastade ACTA-avtalet. Nu är det många parlamentariker som vill ta på sig ansvaret för segern, däribland Folkpartiets Cecilia Wikström, som var pådrivande i ALDE, och som har sett även Carl Schlyter. Men att Amelia Andersdotter spelade en viktig roll är helt klarlagt, inte minst som ansvarig föredragande för frågan i Industriutskottet.

När protesterna mot avtalet spred sig i Europa bad Kommissionen EU-domstolen att pröva om avtalet var förenligt med EU-fördraget, innan frågan skulle upp till omröstning i Europaparlamentet. Detta avvisade dock Andersdotter med motiveringen att ”vi ska göra våra egna bedömningar och inte bli manipulerade av andra institutioner”¹¹¹, och den striden vann hon. Frågan kom upp till omröstning, avtalet sköts ned.

Det är lätt att misstänka att Andersdotters preferenser lutar åt vänster, inte minst som kritiken ofta riktas mot industri och storföretag. Men det finns också liberaler som uppskattar Piratpartiets kamp mot så kallad Crony capitalism, och utan stödet från vågmästarkollegorna i ALDE hade avtalet, som syftade till att förhindra piratkopiering och varumärkesförfalskning, aldrig fallit. I hennes artiklar hemma har hon försökt bilda opinion mot massövervakning genom att hävda att det även skadar företagen,¹¹² men också kritiserat fackföreningsrörelsen

109 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120613+ITEM-015+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-489-000>>.

110 <<http://www.europaportalen.se/2012/06/andersdotter-farligt-att-dodforklara-acta>>.

111 <<http://www.europaportalen.se/2012/05/slutstrid-inleds-om-acta>>.

112 *Norrbottenskuriren* 131202.

för att de ”på stockkonservativt manér lobbat för att personuppgiftslagen inte ska förändras alls” eftersom de är måna om möjligheterna att kunna kartlägga icke-medlemmar.¹¹³

På senare tid har dock Andersdotter höjt tonläget väsentligt gentemot de övriga svenska ledamöterna i parlamentet; inte minst i fråga om personuppgiftsskyddet, som hon har anklagat Folkpartiet och Socialdemokraterna för att vilja montera ned.¹¹⁴

¹¹³ *Arbetaren* 131004.

¹¹⁴ <<http://www.europaportalen.se/2013/02/svenska-eu-politiker-vill-avskaffa-personuppgiftsskyddet>>.

Vem gör skillnad – och hur?

Hur framgångsrika de studerade parlamentarikerna har varit i sitt arbete är naturligtvis i stor utsträckning en fråga om personlighet och driv. Men två mer generella framgångsfaktorer tycks ändå framträda:

- Att välja sitt krig, och fokusera på ett fåtal frågor är uppenbarligen en framgångsrik strategi. Det är påtagligt hur mycket både Isabella Lövin och Amelia Andersdotter har vunnit på att profilera sig som experter, snarare än som politiker. Just det faktum att ingen av dem framstår som särskilt ideologiskt driven har förmodligen varit till stor nytta för att kunna lägga grunden för en ny majoritet, eftersom det underlättar arbetet med att förankra positionen i andra partigrupper. EU:s institutioner präglas av ett franskt elitjästemannaideal – i Bryssel är ”byråkrat” inget skällsord – tvärtom. Denna systemlogik påverkar även politikerrollen.
- Att agera lojalt med sin grupp är en nödvändighet för den som vill utöva inflytande. Kan en parlamentariker visa att hon verkligen behärskar det område hon är ansvarig för uppskattas det av kollegor som inte hinner sätta sig in i allt som kommer upp i plenum. Detta förtroende är också en förutsättning för att över huvud taget få formellt ansvar för betänkanden och yttranden: det finns ingen individuell kvot, utan all påverkan bygger på förhandlingar mellan individer och grupper. Det innebär också att förmågan att hitta kompromisspositioner inom gruppen spelar mycket stor roll, vilket till exempel bråket om De grönas ställningstaganden i upphovsrättsfrågan mellan Isabella Lövin och Piratpartisterna i den gröna gruppen visar.

Problemet är att det som är effektivt i EP inte alltid är förenligt med ett fungerande ansvarsutkrävande. Fördelen med en ideologisk förankring är att det skapar en viss förutsebarhet i en ledamots samlade ställningstaganden. Man kan tycka vad man vill om Folkpartiets federalism, eller om Carl Schlyters tillväxtkritik. Men den underliggande principiella hållningen ger stadga åt avvägningsfrågorna som är värdefull när det blir dags för väljarna att gå till valurnan. Detta är naturligtvis en generell ståndpunkt, som inte på något sätt är unik för Europaparlamentsvalet. Men den får särskild laddning i ett parlament med skiftande majoriteter, där vågmästarna kan spela stor roll.

Inför den förra valrörelsen fick Piratpartiet mycket kritik när de offentliggjorde sin strategi om att man lojalt skulle acceptera den tilltänkta gruppens ställningstaganden i alla frågor i utbyte mot att gruppen anammade den piratpartistiska synen på fildelning. Det har ifrågasatts hur långt den gröna gruppen egentligen behövde flytta sig i sakfrågan, och en centerpartistisk politiker, Marie Wickberg, undrade om piratpartisterna verkligen skulle få full lön när ”de uttryckligen säger att de

inte tänker göra hela arbetet”.¹¹⁵ Åtminstone den senare kritiken missar målet. Ingen kan påstå att Piratpartiet har fört väljarna bakom ljuset – man har sökt ett öppet mandat för att kunna driva igenom sina frågor och fått det.

Däremot är denna öppna hållning mindre förenlig med den alltmer EU-kritiska linje som framförallt Christian Engström kommunicerar, och det finns goda skäl att skärskåda den subsidiaritetsyn som Amelia Andersdotter har uppvisat i exempelvis frågan om en europeisk transaktionskatt. Engströms politiske handläggare, den profilerade bloggaren Henrik Alexandersson, har i ett blogginlägg förklarat att det inte finns några riktiga EU-kritiker kvar bland svenskarna i parlamentet, utan att ”den som vill ge EU och dess makthavare fingret skall naturligtvis rösta på piraterna – som envist gör motstånd och vägrar stryka systemet medhårs”.¹¹⁶ Frågan är hur det går ihop med den grupployalitet som var en av förutsättningarna för att man skulle få med den gröna gruppen i frågan om piratkopiering. Medan den generella lärdomen från Bryssel är att politiker – även EU-kritiska sådana – tenderar att europeiseras allteftersom och bli alltmer lojala med den grupp som man är beroende av, tycks åtminstone Engström ha gjort en omvänd resa. Ändå toppar fortfarande Engström lojalitetslistan bland samtliga svenska parlamentariker.

En annan politiker som röstar mycket lojalt med den gröna gruppen, och som ägnar sig åt en likartad kohandelstrategi, är Miljöpartiets Isabella Lövin. Hon marknadsfördes visserligen snarare som en expert på fiske, än som en politiker i den förra valrörelsen. Samtidigt ställde hon inte upp som oberoende kandidat, utan som just miljöpartist. Rimligtvis förutsätter många av Lövins väljare inte bara ett engagemang för profilfrågan, utan även att hon förhåller sig till partiets program på ett sätt som är uppenbart svärförenligt med flera av den federalistiska gröna gruppens ställningstaganden. I sak har strategin uppenbarligen varit mycket effektiv, ingen kan förneka det stora avtryck Lövin har gjort på EU:s fiskepolitik. Men givet att det gissningsvis är ganska få väljare som *bara* bryr sig om glasälens väl och ve är det problematiskt att strategin inte kommunicerades öppet i förväg.

Samtidigt går det inte att komma ifrån att en stor del av Lövins framgång handlar om att hon är just mer av en tjänsteman än en politiker. Det är lättare att övertyga andra grupper om en ståndpunkt utan den laddning som uppstår när starka motsatta principer ska förenas. Partikamraten Carl Schlyter hade exempelvis inte samma framgång med att hitta en majoritet för sin linje i det betänkande om bilaterala investeringsavtal som han var ansvarig för, vilket ledde till att han till

115 <http://www.svd.se/nyheter/inrikes/politik/valet2010/svd-granskar-piratpartiets-forstahalvar-i-europaparlamentet_3988685.svd>.

116 <<http://henrikalexandersson.blogspot.se/2013/11/varm-luft-ar-inte-eu-kritik.html>>.

slut fick be att få avsäga sig uppdraget att föra parlamentets talan i de kommande förhandlingarna, givet slutresultatet i plenum.

Samtidigt är Schlyter också ett exempel på att mer principiellt orienterade politiker mycket väl kan få både inflytande och respekt. I flera av de frågor han har drivit aktivt, som tobaksdirektivet och förbud mot kvicksilver och kadmium, har han haft nyckelpositioner för Europaparlamentets räkning. Likaså har han spelat en viktig roll för ursprungsmärkning av kött och djurskydd. Hans syn på subsidiaritetsprincipen handlar mycket om att använda EU för att sätta upp gemensamma minimiregler – mycket detaljerade och kostnadskrävande, skulle man kunna invända – men med avsikten att medlemsländerna själva ska kunna gå längre, utan att hindras av regelverk ämnade att skydda den inre marknaden. Det är lätt att få intrycket av att om EU bara fattade *rätt typ* av beslut, så skulle överstatligheten i sig inte vara särskilt problematisk.

På andra sidan blockgränsen, i ALDE, ser situationen annorlunda ut. Folkpartiet är det parti som har minst svårigheter att förena sina nationella ställningstaganden med den europeiska gruppen. Partiet har envetet verkat för mer av europeisk integration och harmonisering, vilket också har inneburit fördelar i en federalistisk partigrupp, som enligt Olle Schmidt uppskattar Folkpartiets ställningstagande för exempelvis euron. Under mandatperioden har Cecilia Wikström varit ansvarig för stora delar av den gemensamma asylpolitiken, Marit Paulsen har fortsatt verka för en djurskyddslag och Schmidt har varit pådrivande för en bankunion. I subsidiaritetsfrågan har partiet därmed varit helt konsekvent, även om det finns intressanta skillnader i ideologiska preferenser mellan de tre ledamöterna i omröstningarna.

För Centerpartiets räkning finns dock en differens värd att diskutera. Centerpartiet vill nu gå till val på en mer EU-skeptisk agenda; med ett ”nej till euron” som ett av huvudbudskapen, och Kent Johansson har också själv lyft fram ett mer avvisande förhållningssätt till ytterligare ekonomisk integration som ett av sina kampanjbudskap. Av detta syns inte särskilt mycket i det parlamentariska arbete som finns upplagt på hemsidan. I stället är det slående hur nära samarbetet mellan Folkpartiet och Centerpartiet verkar vara. Givet ALDE:s mycket starka fokus i just dessa frågor kan man också fråga sig hur väl teori och praktik egentligen har överensstämmt under mandatperioden.

Vad kan man då dra för slutsatser av denna undersökning? Det finns tydliga drag av vad Expressen i en ledare kallade för en ”à la cartementalitet” bland flera av Europaparlamentarikerna.¹¹⁷ Ofta trumfar ideologiska käpphästar en genomtänkt subsidiaritetsposition. När parlamentet har röstat i enlighet med den enskilde parlamentarikers vilja är det – som Amelia Andersdotter påpekade efter ACTA-segern

– ett uttryck för folkviljan: ”jag känner i dag att jag kan vara stolt över den europeiska demokratin”¹¹⁸. Det man då ska hålla i minnet är att ett parlament som består av ledamöter från tjugoåtta olika länder, med ständigt skiftande majoriteter, ofta kommer att landa i majoriteter som det kommer att vara svårare att vara stolt över. Det är det viktigaste skälet till att en konsekvent hållning i frågan om unionens maktindelning bör vara en central aspekt att granska när partierna gör sina bokslut.

En mer relevant tolkning av subsidiaritetsprincipen vore att frångå den ytliga slutsatsen om hur mycket eller lite EU som behövs, och snarare diskutera den utifrån vilken nationell politik man *inte* är beredd att kompromissa om med 751 ledamöter från 28 medlemsländer. Den listan tycks krympa inför nästa val.

SER VÅGMÄSTARNA FRAMTIDEN AN?

De senaste opinionsmätningarna tyder på att extremflankerna på båda sidor om blockgränsen kommer att växa efter valet, medan styrkeförhållandena mellan de etablerade grupperna är mer osäkra. Under vintern har det sett ut som att ALDE skulle backa och den gröna gruppen öka, men den i skrivande stund mest aktuella undersökningen pekar snarast på ett omvänt förhållande.¹¹⁹ Möjligen kommer vågmästarrollen att förändras, om stora framgångar för populistpartier driver fram en storkoalition mellan de två största grupperna EPP och S&D. Men givet att så inte sker – vilka förändringar i den politiska balansen kan de svenska ledamöterna komma att bidra med?

Inom vissa politiska områden har samsynen mellan ALDE och De gröna alltid varit stor – i frågor om integritet, medborgerliga fri- och rättigheter och synen på HBT-personer, för att nämna några. I synen på marknaden, frihandel och ekonomi går däremot en tydlig ideologisk vattendelare, och där skulle inte minst ett försvagat ALDE spela stor roll för exempelvis kommande frihandelsavtal. Men det har också funnits en samsyn i frågor där de båda grupperna intar olika ideologiska positioner, som rör EU:s grundläggande maktindelning. Det är framförallt den som tycks vara på väg att förändras.

Under denna mandatperiod har Miljöpartiets mer skeptiska inställning till att utvidga EU:s kompetens i frågor som till exempel arbetsmarknad och socialpolitik varit förhållandevis konsekvent. Därför har inte Schlyter röstat för en europeisk ungdomsgaranti, eller för parlamentets förslag till ett reviderat föräldraledighetsdirektiv. Schlyter har till och med röstat emot hjärtefrågan Tobinskatt, på grund av skrivningar om att pengarna skulle gå till ”egna medel”. I dessa fall har den ideologiska dimensionen vägt svagare än den principiella hållningen i subsidiaritetsfrågan, vilket har lett till en samsyn om att vissa frågor

118 <<http://www.mynewsdesk.com/se/piratpartiet/pressreleases/tvaa-tunga-utskott-i-europaparlamentet-roestar-nej-till-acta-767506>>.

119 <<http://www.votewatch.eu/en/news.html#3771>>.

hellre ska beslutas om på nationell nivå mellan svenskarna i vågmästargrupperna.

Denna samsyn kommer inte att bestå under nästa mandatperiod. I både FP:s, C:s och MP:s program finns i dag skrivningar som betonar frågor som framförallt ligger under nationalstatens domäner – skrivningar om reproduktiva rättigheter, om föräldraledighet, barnomsorg, arbetsrätt och så vidare. Här kommer vi se skärpta konflikter, inte minst i och med att de ofta socialkonservativa högerpopulistiska partierna kommer att gå framåt, även om det är osannolikt att de kommer att kunna organisera sig i den gruppstruktur som ett reellt inflytande i Europaparlamentet förutsätter.

Spelar då denna förändring i synen på vad EU bör fokusera på någon roll? Å ena sidan kan man konstatera att till exempel Jämställdhetsutskottets opinionsbildande arbete hittills inte har levererat några synliga resultat i konkret lagstiftning, främst därför att de känsliga frågor som utskottet framförallt driver tenderar att skjutas ned av nationella regeringar i Rådet, där man inte vill lämna över makten över den nationella välfärdspolitiken. Å andra sidan visar erfarenheterna från den senaste mandatperioden att opinionsbildningen i Europaparlamentet är av betydelse. Dels därför att ämnen som tidigare knappt förekom i parlamentets resolutioner nu dyker upp allt oftare, dels därför att parlamentets ställningstaganden kan användas som hävstång för att föra upp nya frågor på EU-kommissionens bord. För Vivianne Reding, som varit relativt ensam om sin ståndpunkt bland kommissionärerna, har parlamentets positiva respons på ett tvingande krav på kvotering varit betydelsefullt.

Referenser

Förf. anm. För att underlätta för den som snabbt vill hitta angivna källor är webblänken till allt material som är hämtat från Europaparlamentets hemsida inlagd i notapparaten under respektive sida i denna version av rapporten.

Partimaterial:

ALDE Five Year Strategic Programme for the European Commission. Läst 2013-02-12.
>http://www.alde.eu/fileadmin/docs/home/documents/FINAL%20STRATEGIC%20PROGRAMME_web.pdf<.

ALDE "EU 2020-strategy". Läst 014-02-25.
><http://www.alde.eu/uploads/media/ALDE-EU-2020.pdf><.

ALDE Position Paper on the Eurozone Crisis. Läst 2014-02-25.
><https://aldeadle.app.box.com/s/5603a9e4612b701ab473><.

ALDE: Fight against homophobia and promotion of gay, lesbian, bisexual and transgender rights. Läst 2014-03-10. ><http://www.alde.eu/campaigns/equality/><.

Centerpartiet. Ett smalare men vassare EU. Läst 2014-03-10.
><http://www.centerpartiet.se/wp-content/uploads/2014/03/Valplattform-EP-valet.pdf><.

Engström, C. A Copimist Gospel According to Christian Engström. Book 1: The Creation. Läst 2014-01-29.
><http://christianengstrom.files.wordpress.com/2013/01/a-kopimist-gospel-book-1.pdf><.

Folkpartiet. Vi tror på Europa! Läst 2014-03-01.
>[file:///C:/Users/kss/Downloads/4910%20-%20Vi%20tror%20op%C3%A5%20Europa%20-%20program%202009%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/kss/Downloads/4910%20-%20Vi%20tror%20op%C3%A5%20Europa%20-%20program%202009%20(1).pdf)<

Greens2014. "Europe-wide lists for EU-elections". Läst 2014-02-28.
><http://www.greens2014.eu/en/rights-democracy/introduction/europe-wide-lists-for-eu-elections.html><.

Greens 2014. "Who we are". Läst 2014-03-02.
><http://www.greens-efa.eu/about-us/48-who-we-are.html><.

Greens 2014. "Safety of pregnant and breastfeeding workers". Läst 2014-02-28
><http://www.greens2014.eu/en/economy-jobs/introduction/safety-of-pregnant-and-breastfeeding-workers.html><

Greens 2014. "Promoting Green Jobs and social justice". Läst 2014-02-28.
><http://www.greens2014.eu/en/economy-jobs/introduction.html><.

Lövin, I. "Seger för ett hållbart fiske!" Läst 2014-02-28. >http://isabellalovin.com/wp-content/uploads/2014/01/Seger-for-ett-hallbart-fiske_2014-01.pdf<.

Miljöpartiet. Förändra Europa- rösta grönt! Läst 2014-03-10.
>http://www.mp.se/sites/default/files/eu-valmanifest_140302.pdf<.

Piratpartiet. Sakfrågor Piratpartiet driver: EU. Läst 2014-03-02.
><http://politik.piratpartiet.se/eu/><.

Artiklar, rapporter och elektroniskt material

Anderberg, J. (2013) "Aktivisten i stemmet". *Fokus*. Läst 2014-02-28.
><http://www.fokus.se/2013/04/aktivisten-i-stimmet/><.

Andersdotter, A. (2013) "Internet behöver ett fredsprojekt". *Sydsvenskan*. Läst 2014-03-06. ><http://www.sydsvenskan.se/opinion/aktuella-fragor/internet-behoover-ett-fredsprojekt/><.

Andersdotter, A (2013) "Massövervakning skadar företagen också". *Norrbottnenskuriren*. Läst 2014-02-28.
><http://kuriren.nu%2fdebatt%2fmassovervakning-skadar-foretagen-ocks-a-7143526.aspx&callback=http%3a%2f%2fwww.kuriren.nu%2finc%2feprencallback.aspx>

Andersdotter, A. (2013) "Facket måste ta ansvar för rätten till privatliv". *Arbetaren*. Läst 2014-03-01.
><http://arbetaren.se/artiklar/facket-maste-ta-ansvar-for-ratten-till-privatliv/>.

Bertancini, Y, Kreilinger, V. (2013) What political balance of Power in the next European parliament? Läst 2014-03-15 ><http://www.notre-europe.eu/media/balance-of-power-2014-bertoncinikreilingerne-jdinov2013.pdf?pdf=ok>.

Beunderman, M. (2001) "Belgian leader proposes 'United States of Europe'", *EUobserver*. Läst 2014-02-15 ><http://euobserver.com/institutional/20465>.

Expressen. "EU á la carte". Läst 2014-03-20.
><http://www.expressen.se/ledare/expressen-ledare-eu-a-la-carte/>.

Euractive.com. "Poll sees centre-left taking the lead in EU election race". Läst 2014-03-01 ><http://www.euractiv.com/eu-elections-2014/socialists-set-overtake-centre-r-news-533642>.

Artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. *EUT C 83*, 30.3.2010, EUR-Lex.

Hix, S. (2013) Why the 2014 European Elections Matter: Ten Key Votes in the 2009–2013 European Parliament, SIEPS. Läst 2014-02-02.
>http://www.sieps.se/sites/default/files/2013_15epa.pdf.

Lövin, I, Nordqvist, K. (2013) "En historisk chans till ett hållbart fiske". *Blekinge läns tidning*. Läst 2014-03-01 >[http://www.bltsydostran.se/opinion/debatt_blt/en-historisk-chanstill-ett-hallbart-fiske\(3841940\).gm](http://www.bltsydostran.se/opinion/debatt_blt/en-historisk-chanstill-ett-hallbart-fiske(3841940).gm).

Ohlsson, B, Paulsen M. (2013) "Hur ska förtroendet för EU återupprättas", *Sydsvenskan*. Läst 2014-03-10. ><http://www.sydsvenskan.se/opinion/aktuella-fragor/hur-ska-fortroendet-for-eu-aterupprattas/>.

Ohlsson, B, Wikström C. (2012) "Dags för EU att visa musklerna", *Expressen*, Läst 2014-03-18 ><http://www.expressen.se/debatt/dags-for-eu-att-visa-musklerna/>.

Olsson, T. (2009) "Tyst halvår för Piratpartiet". *Svenska dagbladet*. Läst 2014-02-28.
>http://www.svd.se/nyheter/inrikes/politik/valet2010/svd-granskar-piratpartiets-forsta-halvar-i-europaparlamentet_3988685.svd.

Paulsen, M. (2014) "Syna SD:s bluff om EU som förlustaffär". *Expressen*. Läst 2014-03-20. ><http://www.expressen.se/debatt/syna-sds-bluff-om-eu-som-en-forlustaffar/>.

Paulsen, M, Wikström, C, Schmidt, O. (2011) "EU har aldrig varit viktigare än idag". *Göteborgs-Posten*. Läst 2014-03-20.
><http://www.gp.se/nyheter/debatt/1.755215-eu-har-aldrig-varit-viktigare-an-i-dag>.

Paulsen, M, Wikström, C, Schmidt, O. (2011) "Gärna EU-skatt". *Sydsvenskan*. Läst 2014-03-15. ><http://www.sydsvenskan.se/opinion/aktuella-fragor/garna-eu-skatt/>.

Paulsen, M. (2012) "Marit Paulsen: Vi borde inte driva tobakslobbyns sak", *Aftonbladet*. Läst 2014-03-10 ><http://www.aftonbladet.se/debatt/article15935139.ab>.

Schmidt, O (2013). "Hur man som konsument bäst skyddas från dolda avgifter vid kortköp i utlandet är högaktuellt". *Sydsvenskan*, Läst 2014-03-03.
><http://www.sydsvenskan.se/opinion/aktuella-fragor/dags-for-eu-reformera-avgiftssystemen-for-kortkop/>.

Selnes, A. (2011) "Grönt bråk om upphovsrätt". *Europaportalen*. Läst 2014-02-29.
><http://www.europaportalen.se/2011/10/gront-brak-om-fildelning-och-upphovsratt>.

Sonesson, J, Wikström, C. (2013) "M och KD sviker om aborträtten". *Aftonbladet*. Läst 2014-03-18.
><http://www.aftonbladet.se/debatt/debattammen/eu/article17831951.ab>.

Sonesson, J, Wikström, C (2013). "Abortmotståndarna säger sig värna livet", Sydsvenskan. Läst 2014-03-18. ><http://www.sydsvenskan.se/opinion/aktuella-fragor/abortmotstandarna-sager-sig-varna-livet-i-sjalva-verket-ar-det-tvartom/><.

Votewatch.eu. (2014) "Socialists and EPP now neck-and-neck: Juncker ahead of Schultz in Commission Presidency race". Läst 2014-03-19. ><http://www.votewatch.eu/en/news.html#3771><.

Wikström, C. "Gemensamt EU-patent brådskar", Göteborgsposten. Läst 2014-03-15. ><http://www.gp.se/nyheter/debatt/1.947808-gemensamt-eu-patent-bradskar><.

Material hämtat från Europaparlamentets hemsida

Förslag till resolution till följd av uttalandena av rådet och kommissionen i enlighet med artikel 110.2 i arbetsordningen om behovet av en förbättrad ekonomisk styrning, 14 juni 2010. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=MOTION&reference=B7-2010-0355&language=EN>>.

Europaparlamentets betänkande om förslaget till rådets förordning om undantag från förordning (EG) nr 1234/2007 ("enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden") vad gäller interventionsperioderna 2009 och 2010 för smör och skummjölkspulver, 7 september 2009. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2009-0005&language=SV>>.

Europaparlamentets betänkande om förslaget till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav, 27 oktober 2009. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2009-0042&language=SV>>.

Europaparlamentets betänkande om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 92/85/EEG om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar, 5 mars 2010. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2010-0032&language=EN>>.

Europaparlamentets betänkande om jämställdhetsaspekterna av den ekonomiska och finansiella krisen, 12 maj 2010. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2010-0155+0+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

Europaparlamentets betänkande om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9 om system för ersättning till investerare, 19 april 2011 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2011-0167+0+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

Europaparlamentets betänkande om det årliga skattebetänkandet, 13 januari 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2012-0014+0+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

Europaparlamentets betänkande om kvinnor i politiskt beslutsfattande – kvalitet och jämställdhet, 3 februari 2012, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0029&language=SV>>.

Europaparlamentets betänkande om jämställdheten mellan kvinnor och män i Europeiska unionen – 2011, 5 mars 2012. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0041&language=SV>>.

Europaparlamentets betänkande med rekommendationer till kommissionen om ändring av förordning (EG) nr 864/2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II), 2 maj 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2012-0152+0+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

Europaparlamentets betänkande om mandatet för trepartsmötet om förslaget till budget för 2013, 26 juni 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0215&language=SV>>.

Europaparlamentets betänkande med rekommendationer till kommissionen om rapporten från ordförandena för Europeiska rådet, Europeiska kommissionen, Europeiska centralbanken och Eurogruppen med titeln "Mot en verklig ekonomisk och monetär union, 24 oktober, 2012 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0339&language=EN>>.

Europaparlamentets betänkande om den ekonomiska krisens inverkan på jämställdhet mellan könen och kvinnors rättigheter, 28 februari 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0048+0+DOC+XML+Vo//EN>>.

Europaparlamentets betänkande om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om återvinning av fartyg, 28 mars 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0132+0+DOC+XML+Vo//SV>>.

Europaparlamentets betänkande om subventionerat boende i Europeiska unionen, 30 april 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2013-0155&language=SV>>.

Europaparlamentets betänkande om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, elevutbyte, avlönad och oavlönad yrkesutbildning, volontärarbete och au pair-arbete, 12 november 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0377+0+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 23 maj 2012 om förslaget till rådets direktiv om ett gemensamt system för en skatt på finansiella transaktioner och om ändring av direktiv 2008/7/EG. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2012-0217&language=EN&ring=A7-2012-0154>>.

Europaparlamentets resolution av den 8 juni 2011 om investering i framtiden: en ny flerårig budgetram för ett konkurrenskraftigt och hållbart Europa för alla, 8 juni 2011. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0266+0+DOC+XML+Vo//SV>>.

Europaparlamentets resolution av den 15 november 2011 om den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning, <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2011-0495&language=SV&ring=A7-2011-0370>>.

Europaparlamentets resolution av den 20 april 2012 om kvinnor och klimatförändringarna, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2012-0145&language=SV&ring=A7-2012-0049>>.

Europaparlamentets resolution av den 20 november 2012 med rekommendationer till kommissionen om rapporten från ordförandena för Europeiska rådet, Europeiska kommissionen, Europeiska centralbanken och Eurogruppen med titeln "Mot en verklig ekonomisk och monetär union", 20 november 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2012-0430&language=SV&ring=A7-2012-0339>>.

Gemensamt förslag till resolution om slutsatserna från Europeiska rådets möte (den 8–9 december 2011) om ett utkast till internationellt avtal om en finanspolitisk union, 17 januari 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=MOTION&reference=P7-RC-2012-0003&language=SV>>.

Parlamentsfråga till kommissionen från Amelia Andersdotter angående översyn av direktivet om betaltjänster, 8 maj 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2013-005127+0+DOC+XML+Vo//SV>>.

Parlamentsfråga till kommissionen angående statsstöd för att sälja JAS Gripen, från Carl Schlyter, 13 oktober 2009 <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2009-4897+o+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

Parlamentsfråga till kommissionen angående upphandlingen av byggandet av Sveriges största sjukhus, från Carl Schlyter, 1 juni 2010. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2010-3847+o+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

Parlamentsfråga till kommissionen angående Uppsala Arena, från Carl Schlyter, 26 april 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2013-004695+o+DOC+XML+Vo//SV&language=sv>>.

Parlamentsfråga till kommissionen angående felaktig användning av biståndsmedel, från Carl Schlyter, 26 september 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2013-010926+o+DOC+XML+Vo//SV>>.

Plenuminlägg av Amelia Andersdotter, 13 juli 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120613+ITEM-015+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-489-000>>.

Plenuminlägg Isabella Lövin, 22 oktober 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20131022+ITEM-018+DOC+XML+Vo//DA&language=da&query=INTERV&detail=2-665-000>>.

Plenuminlägg, Carl Schlyter, 9 juli 2011. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20110609+ITEM-003+DOC+XML+Vo//SV&query=INTERV&detail=4-009-000>>.

Plenuminlägg, Carl Schlyter, 14 juni 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120614+ITEM-006+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=4-020-000>>.

Plenuminlägg, Carl Schlyter, 5 juli 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120705+ITEM-008+DOC+XML+Vo//LT&query=INTERV&detail=4-036-000>>.

Plenuminlägg, Carl Schlyter, 16 januari 2013. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20130116+ITEM-009-11+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-208-544>.

Plenuminlägg, Carl Schlyter, 7 oktober 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20131007+ITEM-015+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=1-081-000>>.

Plenuminlägg, Carl Schlyter, 4 februari 2014. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20140204+ITEM-009-15+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=2-362-000>>.

Röstförklaring Kent Johansson, 21 november 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20121121+ITEM-006+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-259-000>>.

Röstförklaring Kent Johansson, 4 februari 2014. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20140204+ITEM-018+DOC+XML+Vo//EN&language=en&query=INTERV&detail=2-785-000>>.

Röstförklaring Kent Johansson, Marit Paulsen, Olle Schmidt och Cecilia Wikström, 15 november 2011. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20111115+ITEM-008+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=2-434-109>>.

Röstförklaring Kent Johansson, Marit Paulsen, Olle Schmidt och Cecilia Wikström, 15 februari 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120215+ITEM-009+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-350-500>>.

Röstförklaring Kent Johansson, Marit Paulsen, Olle Schmidt och Cecilia Wikström, 13 mars 2012, <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120313+ITEM-009+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=2-318-562>>.

Röstförklaring Kent Johansson, Marit Paulsen, Olle Schmidt och Cecilia Wikström, 13 juni 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120613+ITEM-010+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-295-007>>.

Röstförklaring Kent Johansson, Marit Paulsen, Olle Schmidt och Cecilia Wikström, 4 juli 2012, <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120704+ITEM-008+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-357-750>>.

Röstförklaring Kent Johansson, Olle Schmidt och Cecilia Wikström, 23 oktober 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20121023+ITEM-007+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=2-213-562>>.

Röstförklaring Isabella Lövin, 12 november 2009. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20091112+ITEM-011+DOC+XML+Vo//SV&query=INTERV&detail=4-113>>.

Röstförklaring Isabella Lövin, 22 september 2010. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100922+ITEM-006+DOC+XML+Vo//MT&query=INTERV&detail=3-860>>.

Röstförklaring Carl Schlyter, 20 oktober 2010. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20101020+ITEM-007+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=3-371>>.

Röstförklaring Carl Schlyter, 19 april 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20120419+ITEM-007+DOC+XML+Vo//SV&language=sv&query=INTERV&detail=4-388-000>>.

Yttrande från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd till utskottet för industrifrågor, forskning och energi över sakernas Internet, 28 april 2010. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONGML%2bCOMPARL%2bPE-439.302%2b02%2bDOC%2bPDF%2bVo%2f%2fSV>>.

Yttrande från utskottet för industrifrågor, forskning och energi till utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, ett resurseffektivt Europa, 26 januari 2012. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONGML%2bCOMPARL%2bPE-462.765%2b02%2bDOC%2bPDF%2bVo%2f%2fSV>>.

Yttrande från utskottet för ekonomi och valutafrågor till utskottet för rättsliga frågor och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män över förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärde , 27 september 2013. <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONGML%2bCOMPARL%2bPE-508.237%2b03%2bDOC%2bPDF%2bVo%2f%2fSV>>.

<<http://www.europarltv.europa.eu/sv/player?pid=2c496f4f-5a1f-4758-99cb-c687fcc63cd4>>.

Appendix: Ledamöternas aktivitetsgrad

Ledamot	Utskott	Betänk- anden	Skugg- betänk- anden	Parla- ments- frågor	Inlägg i plenum
Marit Paulsen (1999–2004, 2009–)	Jordbruksutskottet (v. ordf.) Utskott för miljö, folk- hälsa och livsmedel (suppl.)	3	6	3	95
Cecilia Wikström (2009–)	Utskott för rättsliga frågor Utskott för medborgerliga fri- och rättigheter	10	22	105	160
Olle Schmidt (2004–2014)	Utskott för ekonomi och finans Budgetkontrollutskottet (suppl.) Utskott för inre marknaden (suppl.)	2	15	61	203
Amelia Andersdotter (2011–)	Utskottet för industri, forskning och energi Utskott för internationell handel (suppl.) Budgetkontrollutskottet (suppl.)	1	13	119	34
Christian Engström (2009–)	Utskott för inre marknaden Utskottet för rättsliga frågor	0	11	30	28
Kent Johansson (2011–)	Utskottet för industri, forskning och energi Utskott för jordbrukets och landsbygdens utveckling (suppl.) Utskottet för kvinnors rättigheter (suppl.)	0	11	2	37
Isabella Lövin (2009–)	Fiskeutskottet Utskottet för utveckling (suppl.)	4	18	45	55
Carl Schlyter (2004–)	Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet Utskott för medborgerliga fri- och rättigheter (suppl.)	3	8	74	117